

**Konačni plan
uvođenja ubrzanog postupka
za IDN ccTLD**

Sadržaj

Modul 1 – Opšti uvod	3
Modul 2 – Potrebni uslovi za učešće	4
2.1 Zastupljenost u standardu ISO 3166-1	4
2.2 Podnosilac zahteva za IDN ccTLD	4
Dodatak 1 za Modul 2	6
Modul 3 – Kriterijumi i zahtevi za TLD niz znakova	7
3.1 Opšti kriterijumi za niz znakova	7
3.2 Kriterijumi jezika i pisma	7
3.3 Zahtev za smislenošću	8
3.4 Broj nizova znakova po državi ili teritoriji	8
3.5 Tehnički kriterijumi za niz znakova	9
Dodatak 1 za Modul 3	12
Modul 4 – Panel DNS stabilnosti	14
4.1 Funkcija Panela DNS stabilnosti	14
Modul 5 – Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova	16
5.1 Opšti pregled ubrzanog postupka	16
5.2 Podnošenje zahteva za IDN TLD po ubrzanom postupku	17
5.3 Funkcije ICANN-ovog osoblja za podršku i kontakt	18
5.4 Obustavljanje postupka za podnete zahteve	20
5.5 Sporni nizovi znakova	20
5.6 Obradivanje zahteva za ubrzani postupak	21
Dodatak 1 za Modul 5	24
Dodatak 2 za Modul 5	30
Modul 6 – Postupak delegiranja	31
6.1 Zaduženja organizacije IANA	31
6.2 Saglasnost Upravnog odbora ICANN-a	32
6.3 Ovlašćenje vlade Sjedinjenih Američkih Država	32
Modul 7 – Odnos između rukovodioca IDN ccTLD domena i ICANN-a	33
Dodatak 1 za Modul 7	34
Modul 8 – Struktura i model nadoknade	48
Dodatak 1 za Modul 8	50
Modul 9 – Pregled i revizija postupka	52
Modul 10 – Dodatne informacije	53

Modul 1 – Opšti uvod

Ovo je Konačni plan uvođenja ubrzanog postupka za IDN ccTLD domen.

Plan je zasnovan na preporukama [IDNC radne grupe \(IDNC RG\) u njenom Završnom izveštaju](#), javnim komentarima dobijenim kroz njene mrežne i javne kanale i javnim komentarima na prethodni predlog plana. Za kompletan pregled konsultacija i izveštaj videti Modul 10.

Plan je opisan kroz sledeće module:

Modul 1: Opšti uvod

Modul 2: Uslovi za učešće u ubrzanom postupku

Modul 3: Kriterijumi i zahtevi za TLD niz znakova

Modul 4: Panel DNS stabilnosti

Modul 5: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova

Modul 6: Podnošenje zahteva za ocenjivanje delegiranja

Modul 7: Odnos između rukovodioca IDN ccTLD domena i ICANN-a

Modul 8: Struktura i model nadoknade

Modul 9: Pregled i revizija postupka

Modul 10: Ostale informacije

Plan je odobrio [Upravni odbor ICANN-a](#) na sastanku u Seulu, Južna Koreja, održanom 30. oktobra 2009. godine. Donete su sledeće odluke:

(2009.10.30 __) Odlučeno je da Upravni odbor ICANN-a iskreno zahvali svim učesnicima na naporom radu da IDN TLD domeni postanu realnost kroz ubrzani postupak za IDN ccTLD;

(2009.10.30 __) Odlučeno je da Upravni odbor ICANN-a naloži zaposlenima da pokrenu ubrzani postupak za IDN ccTLD kao što je opisano u predlogu Konačnog plana uvođenja, sa početkom 16. novembra 2009. godine u 00.00 sati po koordinisanom univerzalnom vremenu (UTC);

(2009.10.30 __) Odlučeno je da Upravni odbor ICANN-a uputi zaposlene da nadgledaju ubrzani postupak za IDN ccTLD u pravilnim intervalima da bi se obezbedilo nesmetano funkcionisanje; da u skladu sa izveštajem Upravnog odbora ažurira postupak kada nova tehnologija ili politike postanu dostupne, s ciljem da efikasno ispuni potrebe podnosilaca zahteva za ubrzani postupak i da, na najbolji način, ispuni potrebe globalne internet zajednice.

Modul 2 – Uslovi za učešće

Učešće u ubrzanom postupku za IDN ccTLD je ograničeno u skladu s preporukama IDNC RG i na način izložen u ovom modulu. Do preporuka i ograničenja sadržanim u njima došlo se kroz konsultacije unutar zajednice, kao što je opisano u Modulu 10. Osnovni razlozi za uvođenje ograničenja su to što je postupak po prirodi eksperimentalan¹ i ne bi trebalo da utiče na ishod tekućeg razvoja politike za IDN ccNSO. Ograničenja koja se odnose na kriterijume i zahteve za niz znakova predstavljena su u Modulu 3.

2.1 Zastupljenost u standardu ISO 3166-1

Pre započinjanja ubrzanog postupka za IDN ccTLD, država ili teritorija mora da se nalazi na spisku međunarodnog standarda ISO 3166-1 (Kôdovi za predstavljanje imena i država i njihovih delova – Deo 1: Kodovi država). Izuzetak od ovog zahteva je Evropska unija, koja ima posebno rezervisan kôd što ga je odredila Agencija ISO 3166 (videti http://www.iso.org/iso/support/country_codes/iso_3166_code_lists/iso-3166-1_decoding_table.htm#EU) i takođe se smatra podobnim prema politici ICANN-a za ccTLD.

Država ili teritorija predstavljena na spisku ISO3166-1 je podobna da učestvuje u ubrzanom postupku za IDN ccTLD i da zahteva IDN ccTLD niz znakova koji ispunjava dodatne zahteve definisane u Modulu 3.

2.2 Podnosilac zahteva za IDN ccTLD

Ubrzani postupak je podeljen na tri zasebne faze, koje su detaljnije opisane u Modulu 5:

- Faza 1: Priprema;
- Faza 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova; i
- Faza 3: Podnošenje zahteva za ocenjivanje delegiranja.

Subjekt koji deluje kao podnosilac zahteva i koji ICANN-u podnosi zahtev za IDN ccTLD u toku druge faze može biti prepoznati rukovodilac IDN ccTLD domena (predložena sponzorska organizacija), odnosno relevantna vladina ili javna ustanova ili njen imenovani predstavnik.

Ukoliko je podnosilac zahteva rukovodilac IDN ccTLD domena (ovo može biti rukovodilac postojećeg ccTLD domena za ISO 3166-1 kôd ili drugi subjekat) ili predstavnik koga odredi vlada, mora imati podršku države ili teritorije koja odgovara relevantnoj stavki u spisku ISO 3166-1 i mora dokumentovati ovu podršku na zadovoljavajući i jasan način. Dokumentovanje podrške mora dokazati podršku relevantne vladine ili javne ustanove. Dokumentovanje je definisano kao pismo podrške koje je potpisao resorni ministar zadužen za administriranje imena domena, ICT, spoljne poslove ili kabinet premijera ili predsednika; ili visoki predstavnik agencije ili sektora zaduženog za administriranje imena domena, ICT, spoljne poslove ili kabinet premijera.

Pismo treba jasno da izrazi podršku zahteva vladine ili javne ustanove i da pokaže razumevanje vladine ili javne ustanove šta zahtevani niz znakova predstavlja i koja je njegova namena. Pismo takođe treba da pokaže razumevanje vladine ili javne ustanove da se niz znakova traži kroz ubrzani postupak za IDN ccTLD i da je podnosilac zahteva spreman da prihvati uslove pod kojima će niz znakova biti dostupan, tj. uslove date u ovom Konačnom planu uvođenja.

Ukoliko postoji razlog za sumnju u autentičnost pisma, ICANN će konsultovati relevantne

---

¹ Važno je napomenuti da pod 'eksperimentalnim' radna grupa podrazumeva aspekte politike uvođenja IDN-a, a ne tehničke aspekte ovog postupka. IDN imena su testirana u zoni korena (root) i tehničke implikacije uvođenja se obično lako razumeju. Sve studije biće završene da bi se osiguralo da postoji potpuno razumevanje da IDN imena neće imati štetne posledice na interoperabilnost, stabilnost i bezbednost DNS-a.

diplomatske institucije ili članove GAC-a u vezi dotične vladine ili javne ustanove.

Da bi podnosiocu zahteva pružio dodatnu pomoć u određivanju relevantne vladine ili javne ustanove koja podnosi zahtev, podnosilac zahteva može konsultovati relevantnog GAC predstavnika. Videti <http://gac.icann.org/index.php?name=Representatives&mode=4>

Primer pisma podrške uključen je u Dodatak 1 za Modul 2.

Dodatak 1 za Modul 2

Primer: Dokumentovanje podrške zahtevu vladine ili relevantne javne ustanove nadležne za državu ili teritoriju.

Zahtev za IDN ccTLD može podneti vladina ili relevantna javna ustanova ili u zahtev mora biti uključena podrška vladine ili javne ustanove.

Ovo je primer kako takav dokument podrške može da izgleda (ukoliko se prevede s engleskog):

Primalac: ICANN

4676 Admiralty Way, Suite 330
Marina del Rey, CA 90292-6601
USA

Pažnja: Zahtev za ubrzani postupak za IDN ccTLD

[mesto, datum]

Predmet: Pismo podrške za [U-oznaka/A-oznaka] zahtev za ICANN-ov ubrzani postupak:

Ovo pismo potvrđuje da [javna ustanova nadležna za državu/teritoriju] u potpunosti podržava zahtev za ubrzani postupak upućen ICANN-u od strane [Podnosilac zahteva] za niz(ove) znakova [A-oznaka/U-oznaka] koji bi se koristio kao IDN ccTLD a koji predstavlja [ime države/teritorije] na internetu.

Dalje se potvrđuje da se ime traži kroz ICANN-ov ubrzani postupak za IDN ccTLD i da je [Podnosilac zahteva] voljan da prihvati uslove pod kojima će niz znakova biti dostupan kao što je definisano u Konačnom planu uvođenja ubrzanog postupka za IDN ccTLD.

Iskreno,

Potpis relevantnog ovlašćenog predstavnika

Ime

Pozicija

Naziv sektora ili kancelarije

Poštanska adresa

Telefon

Adresa e-pošte

Modul 3 – Kriterijumi i pravila koje treba da ispuni TLD niz znakova

Zbog same prirode ubrzanog postupka, a i da bi se sprečio uticaj na ishod tekućeg procesa razvoja politika za IDN ccNSO, usvojen je konzervativni pristup za potencijalne IDN ccTLD nizove znakova. Ograničenja navedena u ovom modulu se odnose na kriterijume i pravila postavljena za TLD niz znakova.

3.1 Opšti kriterijumi za niz znakova

U nastavku slede neka razjašnjenja opštih kriterijuma za zahtevani IDN ccTLD niz znakova:

1. niz znakova mora sadržati najmanje dva znaka (U-oznaka),
2. znakovi se broje kao osnovne Unicode komponente,
3. niz znakova ne mora da bude celo ime države ili teritorije, niti mora biti akronim, sve dok ispunjava kriterijuma smislenosti opisane u nastavku,
4. niz znakova ne može da sadrži više od 63 znaka (A-oznaka).

ICANN nije odgovoran za probleme u korišćenju IDN-a u aplikacijama. Upotrebljivost IDN-ova može biti ograničena, budući da nisu svi aplikativni softveri u mogućnosti da rade sa IDN-ovima. Svaka osoba koja razvija aplikacije sama odlučuje da li će aplikacija podržavati IDN-ove ili neće. Ovo se odnosi, na primer, na veb čitače, klijente e-pošte i veb stranice na kojima se registrujete za neku uslugu ili kupujete proizvod i u tom procesu treba da unesete adresu e-pošte. Ovakvi problemi upotrebljivosti trenutno postoje kada su u pitanju ASCII TLD domeni u nekim situacijama gde je TLD niz znakova duži od tri znaka.

Dalji problemi u pogledu prihvatljivosti i upotrebljivosti mogu da nastanu dok se standard IDNA protokola bude revidirao i dok se bude završavala izrada IDN protokola za upravljanje e-poštom, kojom se bavi Internet Engineering Task Force (IETF). Rezultat revizije IDNA protokola je da će neki znaci koji prethodno nisu bili dozvoljeni unutar IDN-a moći da se koriste u budućnosti. ICANN će prihvatiti zahteve za nizove znakova sa ovim novouvedenim znacima, ali dok se ne uvede novi, revidirani standard koji će biti široko prihvaćen od strane relevantnih ponuđača aplikacija, korisnici mogu imati problema u korišćenju IDN-a. Ovaj problem se različito manifestuje u različitim aplikacijama, i u nekim slučajevima one uopšte neće funkcionisati. Bilo bi prikladno za sve rukovodioce IDN TLD domena da informišu svoje korisnike o ograničenjima upotrebe IDN-ova i da istovremeno promovišu njihovu upotrebu da bi se postiglo njihovo globalno uvođenje u svim aplikacijama. ICANN podržava ovakve napore ali nije u situaciji da ih nametne ili zahteva.

3.2 Kriterijumi jezika i pisma

Jezik i pismo koji se mogu koristiti za traženi TLD niz znakova treba da ispune sledeće uslove:

Jezik mora biti zvanični jezik određene države ili teritorije i mora imati zakonski priznat status u državi ili teritoriji ili služiti kao službeni jezik administracije.

Zahtevi za jezik se smatraju ispunjenim:

- ako je jezik naveden za relevantnu državu ili teritoriju kao ISO 639 jezik u Delu 3 *Tehničkog uputstva za standardizaciju geografskih imena, grupe eksperata Ujedinjenih Nacija za geografska imena (UNGEGN Priručnik)* (<http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/default.htm>); ili
- ako je jezik naveden kao administrativni jezik relevantne države ili teritorije po standardu ISO 3166-1 pod kolonom 9 ili 10; ili
- ako relevantna javna ustanova u državi ili na teritoriji potvrdi (pismom ili hipervezom prema relevantnoj vladinoj uredbi ili drugoj dokumentaciji sa zvanične vladine internet stranice) da se jezik koristi ili da služi:

- a. za zvaničnu komunikaciju relevantne javne ustanove; i
- b. da se koristi kao jezik administracije.

Jezici koji su zasnovani na latiničkom pismu nisu podobni za ubrzani postupak. Odnosno, zahtevani niz znakova ne sme da sadrži slova (a,.....,z), ni u osnovnoj formi ni sa dijakritičkim znacima.

Primer pisma koje potvrđuje da je korišćeni jezik zvanični jezik nalazi se u Dodatku 1 za Modul 3.

3.3 Zahtev za smislenošću

IDN ccTLD niz(nizovi) znakova moraju biti smisljeni prikaz imena odgovarajuće države ili teritorije. Niz znakova se smatra smisljenim ako je na zvaničnom jeziku države ili teritorije i ako je:

- Ime države ili teritorije; ili
- Deo imena države ili teritorije koji označava državu ili teritoriju; ili
- Skraćeni oblik imena države ili teritorije koji je prepoznatljiv i koji označava državu ili teritoriju na odabranom jeziku.

Zahtev za smislenošću se smatra ispunjenim:

1. ukoliko je zahtevani niz znakova naveden u UNGEGN Priručniku
2. ukoliko zahtevani niz znakova nije naveden u UNGEGN Priručniku, onda se smislenost mora obrazložiti tako što će podnosilac zahteva obezbediti odgovarajuću dokumentaciju od međunarodno priznatog stručnjaka ili organizacije.

ICANN će sledeće stručnjake ili organizacije prepoznati kao međunarodno priznate:

- a) *Nacionalno telo za dodeljivanje naziva* – Nacionalno telo za dodeljivanje geografskih naziva prepoznato od strane vlade ili druga organizacija koja sprovodi istu funkciju za državu ili teritoriju za koju je podnet zahtev za ubrzani postupak za IDN ccTLD. Grupa eksperata Ujedinjenih Nacija za geografska imena (UNGEGN) održava takav spisak organizacija na adresi: http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/Authorities_listJan09.pdf
- b) *Nacionalna lingvistička institucija* – Nacionalna lingvistička institucija prepoznata od strane vlade ili druga organizacija koja sprovodi istu funkciju za državu ili teritoriju za koju je podnet zahtev za ubrzani postupak za IDN ccTLD.
- c) *Stručnjak ili organizacija koju je odobrio ICANN* – u slučaju da država ili teritorija nema pristup nijednoj od gore navedenih institucija, može se tražiti od ICANN-a da nađe i predloži priznatog stručnjaka ili organizaciju. Svaka ekspertiza na koju se poziva ICANN ili koju je odobrio ICANN, smatraće se prihvatljivom i dovoljnom da odredi da li je niz znakova smislen opis imena određene države ili teritorije.

Pomoć u ovom koraku možete zatražiti na adresi idncctldrequest@icann.org

Primer pisma međunarodno priznatog stručnjaka ili organizacije, koje potvrđuje smislenost zahtevanog niza znakova, možete pogledati u Dodatku 1 za Modul 3.

3.4 Broj nizova znakova po državi ili teritoriji

Broj nizova znakova za koji država ili teritorija može da podnese zahtev nije ograničen na određeni broj (u skladu s rukovodećim principom G u Završnom izveštaju IDNC RG). Međutim, primenjuje se sledeće ograničenje maksimalnog broja:

- Jedan niz znakova po zvaničnom jeziku ili pismu po državi ili teritoriji.

Ovo ograničenje može izazvati probleme nekim državama i teritorijama koje su istakle značaj posedovanja varijanti TLD domena koje bi bile dodeljene i delegirane u DNS-u.

Delegiranje varijanti TLD domena i upravljanje varijantama TLD domena su teme o kojima se naširoko raspravlja u zajednici. Zaposleni u ICANN-u su predložili nekoliko modela, od kojih nijedan nije naišao na odobravanje u krugovima zajednice koja se bavila političkim i tehničkim stranama ove teme.

Da bi se osiguralo stabilno i sigurno funkcionisanje interneta, što je deo mandata ICANN-a, za pokretanje ubrzanog postupka će važiti sledeća pravila:

- Podnosilac zahteva mora navesti varijante TLD domena koje predlaže za delegiranje
- Željena varijanta TLD domena biće dodeljena podnosiocu zahteva (ukoliko je uspešno ocenjena), ali to ne znači i da će ta varijanta biti delegirana u osnovnu (root) DNS zonu. Varijanta će biti dodeljena podnosiocu zahteva da bi je nadležni rukovodilac smatrao rezervisanom za potencijalno buduće delegiranje u osnovnu DNS zonu.
- Na osnovu primljenih IDN tabela generisaće se spisak neželjenih varijanti. Neželjene varijante će biti navedene na spisku onih koje je ICANN blokirao. Naknadno prijaljivanje ili zahtev za neželjene varijante biće odbijeni.

Od zajednice se očekuje da nastavi rad na jasnijem definisanju varijanti, rešenja ili metoda za delegiranje varijanti i mehanizmima neophodnim za razrešavanje sporova u vezi s neslaganjima oko željenih ili neželjenih varijanti. Da bi se nova saznanja uključila u ubrzani postupak predviđeno je njegovo revidiranje. Za dodatne informacije videti Modul 9.

3.5 Tehnički kriterijumi za niz znakova

Ovaj odeljak opisuje tehničke kriterijume za IDN ccTLD nizove znakova. Ostali tehnički zahtevi vezani za delegiranje (kao što su zahtevi vezani za DNS server) opisani su u Modulu 6.

Ispunjavanje svih tehničkih kriterijuma navedenih u ovom odeljku ne garantuje da će predloženi niz znakova biti prihvaćen kao niz znakova najvišeg nivoa, budući da naredni pododeljci ne iscrpljuju spisak svih zahteva ili ograničenja. Tehnički zahtevi za IDN ccTLD nizove znakova i IDN gTLD nizove znakova su ekvivalentni i zasnovani su na tehničkim standardima koje je razvio IETF.

IETF trenutno završava revidiranu specifikaciju za IDNA protokol. Ovaj posao unosi promene u spisak znakova koji se mogu uključiti u IDN, da bi se u obzir uzeli i dodaci u Unicodu od vremena izdavanja originalnog protokola i da bi se uklonili simboli i ostale oznake koje se ne koriste za pisanje reči na bilo kom jeziku (a koji su bili nevažeći znaci u IDN-u sledstveno IDN smernicama). Opaske koje slede služe da razjasne potencijalnim podnosiocima zahteva ključne razlike između originalne verzije protokola i onih revidiranih, posebno kada se odnose na TLD domene.

Glavna tehnička informacija koju vlasnik imena mora da uzme u obzir je konverzija imena iz oblika U-oznake (kako je prikazano korišćenjem Unicode znakova) u njegov oblik A-oznake (kako je prikazano u DNS tabelama nizom ASCII znakova). ICANN zahteva oba takva niza znakova u zahtevu za IDN ccTLD. Postoje alatke koje omogućavaju konverziju za inicijalnu verziju protokola (IDNA2003). Razvoj sličnih alatki za revidiranu verziju protokola (IDNAbis poznat kao IDNA2008) je u toku, ali nijedna nije dostupna za širu upotrebu. U međuvremenu, ocenjivanje usklađenosti niza znakova i revidiranog protokola može zahtevati dodatni razvoj i ocenu. Jedna pomena vredna razlika je da IDNA2003 može cirkularnom konverzijom da promeni U-oznaku u A-oznaku a ovu natrag u U-oznaku, dok IDNA2008 nikada ne „preslikava“ nijedan znak u U-oznaci u neki drugi znak.

Razvoj podrške za IDNA2008 u softverskim aplikacijama biće postepen. Za to vreme, TLD oznake

koje su valjane prema protokolu IDNA2008, ali ne i prema IDNA2003, imaće ograničenu funkcionalnost. Obratno, oznake koje su valjane prema protokolu IDNA2003, ali ne i prema IDNA2008, mogu na posletku postati u potpunosti nefunkcionalne. Ove druge oznake zbog toga neće biti dozvoljene za TLD domene i zahtevi za takvim nizovima znakova biće odbijeni.

Biće dozvoljene jedino oznake koje su valjane jedino prema IDNA2008, ali podnosiocima zahteva se preporučuje da imaju u vidu da se trajanje perioda tranzicije između dva protokola trenutno ne može proceniti niti se može garantovati da će se okončati u određenom vremenskom intervalu.

Kao opštevažeće pravilo, oznaka je valjana prema protokolima IDNA2003 i IDNA2008 ukoliko ne sadrži znakove koji su uklonjeni sa spiska dozvoljenih prema protokolu IDNA2003 i zadržava svoj originalni oblik nakon cirkularne konverzije U-oznake u A-oznaku i natrag u U-oznaku korišćenjem IDNA2003 alatki za konverziju. Nijedan niz znakova koji ne prođe ovaj cirkularni test neće biti prihvaćen kao TLD.

Za sve oznake koje prođu taj test biće neophodna i ručna provera da bi se isključile oznake koje sadrže znakove dozvoljene prema protokolu IDNA2003 ali nevažeće prema IDNA2008, i da bi se proverile oznake koje sadrže znakove koji su dostupni samo prema IDNA2008. Prema tome, uslovi ubrzanog postupka za IDN ccTLD efikasno isključuju, u svakom slučaju, znakove koji su uklonjeni sa spiska IDNA2003. Međutim, znakovi koje donosi IDNA2008 mogu da se pojave i biće prihvaćeni u zahtevima za IDN TLD.

Potpun spisak znakova koji su dozvoljeni prema protokolima IDNA2003 i IDNA2008 je obezbeđen zajedno sa spiskom znakova koji su uklonjeni iz repertoara IDNA2003 i znakova koji su dodati u IDNA2008 (od kojih je određen broj prihvatljiv jedino u označenim specifičnim kontekstima). Ovi spiskovi su sačinjeni na osnovu poslednjeg nacrtu IETF dokumenta, na kome se još uvek radi, a koji se nalazi na adresi: <http://tools.ietf.org/wg/idnabis/>

Spiskovi se nalaze na adresi <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>

Referentna alatka za konverziju U-oznaka/A-oznaka za IDNA2003 nalazi se na adresi: <http://josefsson.org/idn.php/>

3.5.1 Tehnički zahtevi za niz znakova

Slede opšti tehnički zahtevi koji moraju biti ispunjeni za IDN ccTLD domene u formatu A-oznake².

A-oznaka (tj. oznaka u obliku u kome se prenosi kroz mrežu) mora biti valjana na način na koji je to specificirano u tehničkim standardima za *Imena domena: uvođenje i specifikacija* (RFC 1035); i *Objašnjenja za DNS specifikaciju* (RFC 2181). Ovo uključuje sledeće:

- Oznaka ne sme imati više od 63 znaka. U nju ulazi i prefiks (četiri početna znaka „xn--“)
- Velika i mala slova smatraju se sintaksno i semantički identičnim.

A-oznaka mora biti ispravno ime hosta, kao što je naznačeno u tehničkim standardima u *DOD Specifikacija Internet host tabela* (RFC 952); i *Zahtevima za primenu i podršku Internet hostova* (RFC 1123). Ovo uključuje da:

- Oznaka se u potpunosti mora sastojiti od slova, brojeva i crtica.

Od podnosioca zahteva se očekuje da bude upoznat sa IETF IDNA standardima, Unicode standardima i IDN terminologijom.

---

² Ime domena sastoji se od serija „oznaka“ (odvojenih tačkama). ASCII format IDN oznake naziva se „A-oznaka“. Sve operacije definisane u DNS protokolu koriste isključivo A-oznake. Unicode oblik oznake koji korisnik očekuje da se prikaže na ekranu se naziva U-oznaka.

Niz znakova mora biti valjano internacionalizovano ime domena, kao što je naznačeno u tehničkim standardima na adresi: <http://www.icann.org/en/topics/idn/rfcs.htm> ili u bilo kojoj reviziji ovog tehničkog standarda koju IETF trenutno razmatra, kao što je prethodno već objašnjeno. Ovo što sledi su samo smernice i nije potpun spisak zahteva za IDNA specifikacije. Niz znakova:

- Mora sadržati samo Unicode kodove koji su definisani kao „valjani za protokol“ i mora biti praćen nedvosmislenim kontekstualnim pravilima tamo gde je to potrebno.
- Mora biti u potpunosti usaglašen s Normalizovanim oblikom C (kanonička dekompozicija praćena kanoničkom kompozicijom), kao što je opisano u *Dodatku br. 15 standarda Unicode: Formati za normalizaciju Unicodea*. Primeri se mogu naći na adresi: <http://unicode.org/faq/normalization.html>
- Niz znakova se mora u potpunosti sastojati od znakova sa istim svojstvom smera pisanja. Ovaj zahtev se može promeniti tokom razvoja IDNA protokola kako bi se omogućilo da i znakovi koji nemaju svojstvo smera pisanja (kao što je definisano na adresi: <http://unicode.org/Public/UNIDATA/extracted/DerivedBidiClass.txt>) mogu da se koriste zajedno sa znacima koji imaju svojsvo smera pisanja bilo u smeru zdesna nalevo ili sleva nadesno.
- Niz znakova ne može da počne ni da se završi cifrom (u bilo kom pismu).

Niz znakova mora da zadovolji kriterijume tekuće ili neke naredne verzije *ICANN-ovih Smernica za uvođenje internacionalizovanih imena domena*. Ovo uključuje i to da:

- Svi kodovi u svakom pojedinom nizu znakova moraju da budu iz istog pisma kako je određeno u *Dodatku br. 24 standarda Unicode: Unicode svojstvo Pisma*.

Dozvoljeno je da se napravi izuzetak od ove smernice kod jezika koji koriste ustaljene pravopise i konvencije koje zahtevaju da se meša nekoliko pisama. Međutim, čak i sa ovim izuzetkom, vizuelno zbunjujući znaci iz drugih pisama neće smeti da koegzistiraju u dozvoljenom skupu kodova, osim ako se jasno ne definiše odgovarajuća politika i kodna tabela. IDN Smernice još sadrže i zahtev da IDN registri razviju IDN tabele. IDN Tabela(e) se moraju predati ICANN-u zajedno sa zahtevom za IDN ccTLD.

Podnosioci zahteva za IDN ccTLD se ohrabruju da:

1. koriste postojeće IDN Tabele i pozivaju se na njih
2. saraduju u razvoju IDN Tabele(a).

Dodatak 1 za Modul 3

Primer: Dokumentacija koja je potrebna da se dokaže da se odabrani jezik (jezici) smatra zvaničnim u datoj državi/teritoriji:

IDN ccTLD niz (nizovi) znakova koji se zahtevaju po ubrzanom postupku morali bi da budu na zvaničnom jeziku države ili teritorije. Da se radi o zvaničnom jeziku može se pokazati tako što će relevantna javna ustanova u državi / na teritoriji potvrditi da se jezik koristi u zvaničnoj komunikaciji relevantne javne ustanove i kao jezik administracije.

Ovo je primer kako taj dopis može da izgleda:

Primalac: ICANN

4676 Admiralty Way, Suite 330
Marina del Rey, CA 90292-6601
USA

[mesto, datum]

Predmet: Potvrda zvaničnog jezika za ICANN-ov ubrzani postupak

Ovo pismo potvrđuje da se jezik X (ISO 639 kôd = XX) zajedno sa pismom Y (ISO 15924 kôd = ZZYY) koristi za javnu komunikaciju vlade „Države 1“ (ISO 3166-1 kôd = AA) i kao jezik administracije.

Iskreno,

Potpis relevantnog ovlašćenog predstavnika

Ime

Pozicija

Naziv sektora ili kancelarije

Poštanska adresa

Telefon

Adresa e-pošte

Primer: Dokumentacija koja pokazuje da je zahtevani niz (nizovi) znakova smisleni opis date države/teritorije:

IDN ccTLD niz (nizovi) znakova za koje se zahteva ubrzani postupak moraju da budu smisleni prikaz odgovarajućeg imena države ili teritorije.

Može se pokazati da je niz znakova smislen na osnovu izveštaja međunarodno priznatog stručnjaka za jezik ili međunarodno priznate organizacije.

Ovo je primer kako taj dopis može da izgleda:

Primalac: ICANN

4676 Admiralty Way, Suite 330
Marina del Rey, CA 90292-6601
USA

[mesto, datum]

Predmet: Izveštaj o smislenosti IDN ccTLD niza znakova razvijenog za [A-oznaka/U-oznaka]

Ovaj izveštaj je razvijen za:

[unesite kontakt podatke za podnosioca zahteva]

Po mišljenju stručnjaka niz znakova [A-oznaka/U-oznaka] sadrži smisleni opis imena države/teritorije [uneti ime]. Detaljne informacije vezane za ovu procenu su sledeće:

Ime države/teritorije = [uneti]

ISO 3166-1 kôd = [uneti]

A-oznaka = [uneti]

U-oznaka = [uneti]

Značenje imena (niza znakova) na Engleskom jeziku = [navesti]

ISO 639 kôd jezika = [uneti]

ISO 15924 kôd pisma = [uneti]

Prema mišljenju stručnjaka, zahtevani IDN ccTLD niz znakova smatra se smislenim [akronimom/skraćenicom/drugo] za ime države/teritorije. U proceni smislenosti niza znakova korišćena su objašnjenja koja slede:

Niz znakova je zvanično priznat kao ime države od strane vlade/javne ustanove prema sledećim odlukama [uneti objašnjenja]

Niz znakova se koristi kao ime domena drugog nivoa prema ISO 3166-1 ccTLD za Državu 1 i registrovan je za vladu Države 1

[uneti druga objašnjenja ukoliko je potrebno]

[uneti potpis stručnjaka za lingvistiku / organizacije]

Modul 4 – Panel DNS stabilnosti

Uloga i odgovornost Panela DNS stabilnosti je da obezbedi spoljne i nezavisne savete Upravnom odboru ICANN-a o tome da li, na osnovu dokumentacije koju obezbedi podnosilac zahteva za IDN ccTLD, odabrani niz znakova ispunjava tražene tehničke kriterijume. Ukoliko Panel DNS stabilnosti utvrdi da određeni niz znakova ne ispunjava jedan ili više kriterijuma, zahtev za IDN ccTLD domenom sa tim nizom znakova nije odgovarajući za ubrzani postupak. Međutim, Panel može da zatraži dalja objašnjenja od podnosioca zahteva, ako to smatra neophodnim, pre nego što izloži svoje nalaze o zahtevanom nizu znakova.

ICANN će obezbediti usluge kompetentnog Panela DNS stabilnosti da oceni tehničku stabilnost. Kao članovi panela, ovi stručnjaci svojim delima i izjavama ni u kom slučaju ne predstavljaju ni svoje organizacije niti zemlju u kojoj žive.

ICANN je ugovorio s konsultantskom grupom Interisle (<http://www.interisle.net/>) da koordinira rad Panela DNS stabilnosti. Panel će se sastojati od šest stručnjaka a moći će da zatraži lingvističku ekspertizu u konsultacijama s ICANN-om.

Članovi Panela će biti stručnjaci za dizajniranje, upravljanje i uvođenje složenih sistema i standarda/protokola korišćenih u internet infrastrukturi i DNS-u. Članovi Panela moraju da budu stručnjaci iz oblasti tehnologije i praktičnog uvođenja i instaliranja DNS-a na internetu i moraju imati znanje o međunarodnim (internacionalizovanim) imenima domena i IDNA protokolu.

Panel DNS stabilnosti će pregledati zahtevane nizove znakova po ubrzanom postupku u skladu s TLD kriterijumima za niz znakova. Panel će takođe pregledati tražene nizove znakova u pogledu njihove sličnosti s postojećim TLD domenima, drugim TLD domenima zahtevanim u ubrzanom IDN ccTLD postupku i sa nizovima znakova koje je neko već zatražio u novom gTLD postupku.

ICANN će formirati grupe nizova znakova primljenih po ubrzanom postupku na mesečnom nivou, mesec dana nakon pokretanja procesa, i isporučivati te grupe Panelu na pregled.

4.1 Funkcija Panela DNS stabilnosti

Glavni deo Završnog izveštaja IDNC RG su tehničke preporuke koje obezbeđuju stabilno i bezbedno funkcionisanje DNS-a. Ovi tehnički zahtevi su navedeni u Modulu 3. Svi zahtevi u ubrzanom postupku moraju uspešno da prođu izveštaj Panela DNS stabilnosti za zahtevani IDN ccTLD niz znakova da bi mogli da nastave put po ubrzanom postupku.

Celi Panel DNS stabilnosti sprovodi početno ocenjivanje svih nizova znakova podnetih u ubrzanom postupku.

Ako Panel ustanovi da zahtevani niz znakova može izazvati značajne probleme bezbednosti ili stabilnosti ili je previše sličan postojećem TLD domenu ili nekom drugom zahtevanom TLD domenu, može se sastaviti tročlani tim za dalji pregled koji će detaljnije oceniti niz znakova. Ovakav detaljni pregled može se sprovesti kada celom Panelu nedostaje potrebno stručno znanje da proceni da li određeni niz znakova izaziva značajne probleme bezbednosti i stabilnosti, ali se ne očekuje da će ovo biti čest slučaj. Tim za pregled može odlučiti da je potrebna dodatna ekspertiza i može odabrati novog stručnjaka koji će se uključiti u dodatni pregled.

Nijedan član tima za pregled ne sme imati postojeće konkurentne, finansijske ili pravne sukobe interesa i svi će se birati saglasno tehničkim problemima koji se pojave.

U slučaju da postoji potreba za jezičkom ekspertizom, Panel će konsultovati zaposlene u ICANN-u u vezi lingvističkih resursa.

Obično Panel svoj pregled izvrši za 30 dana i nakon toga daje izveštaj zaposlenima u ICANN-u.

Panel može da traži objašnjenja od podnosioca zahteva ukoliko je to neophodno. Detaljniji pregled verovatno neće biti neophodan za niz znakova koji je u potpunosti usaglašen sa zahtevima za niz znakova navedenim u Modulu 3. Međutim, postupak pregledanja niza znakova obezbeđuje dodatne mere zaštite ukoliko se pojave pitanja bezbednosti ili stabilnosti koja nisu unapred uočena u vezi zahtevanog IDN ccTLD niza znakova.

Ako Panel utvrdi da zahtevani niz znakova nije usklađen s relevantnim standardima ili stvara uslove koji mogu loše da utiču na protok podataka, vreme odziva, postojanost ili koherentnost odziva DNS sistema internet serverima ili krajnjim sistemima, onda će o nalazima obavestiti zaposlene u ICANN-u, a oni će obavestiti podnosioca zahteva.

Zahtev za IDN ccTLD ne može da nastavi svoj put po ubrzanom postupku ukoliko Panel ustanovi da zahtevani niz znakova pokreće značajna pitanja bezbednosti i stabilnosti.

Modul 5 – Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova

Ovaj modul sadrži detaljni opis procesa podnošenja zahteva za IDN ccTLD niz znakova u ubrzanom postupku, uključujući instrukcije za popunjavanje i podnošenje potrebne dodatne dokumentacije i drugih neophodnih materijala.

Ovaj modul takođe objašnjava kako da zatražite pomoć u vezi ovog postupka i okolnosti pod kojima podneti zahtev može da se povuče ili obustavi.

5.1 Opšti pregled ubrzanog procesa

Pregled celog IDN ccTLD ubrzanog postupka predstavljen je na Slici 5.1. Metodologija je podeljena u tri faze

- Faza 1: Priprema;
- Faza 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova;
- Faza 3: Podnošenje zahteva za delegiranje odobrenog IDN ccTLD domena.

Ove tri faze su ukratko opisane u pododjeljcima 5.1.1 do 5.1.3 koji slede. Ostali odeljci Modula 5 skoncentrisani su na drugu fazu: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova.

5.1.1 Priprema (Faza 1)

U fazi pripreme, podnosilac zahteva preduzima pripremne radnje da bi se uključio u ubrzani postupak. Osnovne pripremne aktivnosti obuhvataju:

- Identifikovanje jezika (jednog ili više njih) i pisma ili pisama za IDN ccTLD niz (nizove) znakova,
- Odabiranje niza (nizova) znakova koji predstavljaju ime države ili teritorije za IDN ccTLD domen(e), i
- Razvijanje odgovarajuće IDN Tabele(a) i identifikovanje znakova koji mogu da imaju varijante. IDN tabela(e) moraju se podneti ICANN-u kao deo obavezne pomoćne dokumentacije uz zahtev.

Pored toga, u ovom periodu podnosilac zahteva priprema potrebnu dokumentaciju koja treba da pomogne pri odobrenju predloženog niza znakova. Ona mora da sadrži:

- Dokumentaciju koja pokazuje podršku zahteva a koju je izdala vladina ili javna ustanova za određenu državu/teritoriju (ukoliko je potrebno)
  - o videti Modul 2 za detalje i primer
- Dokumentaciju koja pokazuje da se odabrani jezik/jezici smatraju zvaničnim u određenoj državi/teritoriji (ukoliko je potrebno) i na koji se način on/oni smatraju zvaničnim
  - o videti Modul 3 za detalje i primer
- Dokumentaciju koja pokazuje da je zahtevani niz (nizovi) znakova smisleni opis imena određene države/teritorije (ukoliko je potrebno),
  - o videti Modul 3 za detalje i primer
- Dokumentaciju koja pokazuje da odabrani niz (nizovi) znakova i organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom imaju podršku lokalne zajednice,
  - o Uključivanje relevantnih interesnih grupa u državi ili teritoriji treba da dokumentuje podnosilac zahteva, na sličan način na koji se to čini za standardan ccTLD zahtev za

delegiranje. Dokumentacija treba da ukaže na to da je unutar zajednice vođena rasprava o tome koji je niz znakova podoban za opis imena države i da su odgovarajuće interesne grupe bile uključene u donošenje odluka.

- o videti <http://www.iana.org/domains/root/delegation-guide/> za detaljnije informacije o podršci zajednice organizaciji koja upravlja IDN ccTLD domenom.
- o primer dokumenta koji prikazuje podršku zajednice nizu znakova nalazi se u Dodatku 2 za Modul 5.

Organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom mora biti određena pre nego što zahtev dostigne Fazu 3: Podnošenje zahteva za delegiranje IDN ccTLD domena (videti sliku 5.1). Zahtev može podneti organizacija koja je prepoznata kao upravljač IDN ccTLD domena, relevantna vladina ili javna ustanova ili odabrani predstavnik.

Da bi podnosioci zahteva mogli valjano da pripreme zahteve, ICANN će organizovati službu za podršku, koja će pomagati podnosiocima zahteva pripremu i slanje dokumenata i procedura koje su povezane s IDN-om. Više informacija nalazi se u Modulu 5, odeljak 5.3.

5.1.2 Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova (Faza 2)

U Fazi 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova, podnosilac zahteva podnosi zahtev za odabrani niz (nizove) znakova koji ICANN treba da verifikuje kao odgovarajući da predstavlja državu ili teritoriju. Zahtev prolazi definisani postupak koji se sastoji od sledećih koraka:

- Verifikovanje celovitosti zahteva
- Verifikovanje lingvističkog procesa
- Ocenjivanje DNS stabilnosti niza znakova
- Objavljivanje verifikovanih nizova znakova

Koraci u Fazi 2 su detaljnije opisani u odeljku 5.6.

5.1.3 Podnošenje zahteva za delegiranje IDN ccTLD domena (Faza 3)

Poštoje zahtev uspešno prošao Fazu 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova, može da uđe u Fazu 3: Podnošenje zahteva za delegiranje IDN ccTLD domena.

U ovoj fazi, primenjuje se standardni postupak ICANN IANA delegiranja, u obliku u kome već postoji za ASCII ccTLD domene. Upravni odbor ICANN-a odobrava delegiranje.

Postupak za podnošenje zahteva za delegiranje IDN ccTLD domena opisan je detaljnije u Modulu 6.

Kad je postupak delegiranja uspešno završen, niz (nizovi) znakova se ubacuje u osnovnu (root) DNS zonu, nakon čega je domen aktivan i organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom može započeti operacije kao što je prihvatanje registracija unutar novog IDN ccTLD domena.

5.2 Podnošenje zahteva za IDN TLD po ubrzanom postupku

Formalni zahtev za IDN ccTLD domene može se podneti ICANN-u počev od 16.11.2009. godine. Sistem za podnošenje zahteva za fazu ocenjivanja niza znakova (Faza 2) je veb formular koji sadrži neophodne informacije. Formular je dostupan na adresi: <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>.

Slika 5.2 ilustruje podnošenje zahteva.

Prilikom podnošenja zahteva, podnosilac mora pokazati razumevanje za činjenicu da upotrebljivost

IDN-ova može biti ograničena i da neke softverske aplikacije ne mogu da funkcionišu sa IDN-ovima. Dalji problemi u upotrebi mogu da iskrsku u toku revizije samog standarda IDNA protokola kao i kod izrade IDN protokola za upravljanje e-poštom, kojom se bavi IETF. Dok standardi ne počnu da se naširoko uvode i budu prihvaćeni od strane relevantnih ponuđača softverskih aplikacija, ovaj problem se može različito manifestovati u različitim aplikacijama i korisnici mogu naići na neke aplikacije koje uopšte ne prihvataju IDN domene.

Podnoseći zahtev, podnosilac se slaže s odredbama i uslovima predstavljenim u onlajn sistemu za podnošenje zahteva. Podnosilac zahteva ima na raspolaganju dodatne mogućnosti za dalje dogovore sa ICANN-om. Videti Modul 7 za kopije ovakvih materijala.

Neophodna prateća dokumentacija za ocenu niza znakova obavezno se šalju u elektronskom obliku putem onlajn sistema za podnošenje zahteva i podnose se ICANN-u zajedno sa zahtevom. Takođe, prateća dokumentacija mora se ICANN-u poslati i kao potpisani original, na adresu:

ICANN

4676 Admiralty Way Ste 330

Marina del Rey, CA 90292, USA

s naznakom da se radi o Zahtevu za ubrzani postupak za IDN ccTLD

Sve informacije navedene u zahtevu moraju da budu na engleskom jeziku ili sa propratnim zvaničnim prevodom na engleski jezik svih informacija koje nisu na engleskom jeziku. Sve informacije ili prateća dokumentacija koji nisu priloženi usporiče obradu.

Zahtev koji je podnet putem interneta takođe mora biti odštampan i potpisan. Potpisani primerak mora se poslati poštom na gore navedenu adresu ICANN-a.

Podnosioci zahteva koji nisu u mogućnosti da upotrebe onlajn sistem za podnošenje zahteva treba da kontaktiraju ICANN putem adrese: idncctldrequest@icann.org

Krajnji rok za podnošenje zahteva za ubrzani postupak biće objavljen čim bude poznat. Očekuje se da će zahtevi moći da se podnose sve dok traje usvajanje i primena preporuka za politiku razvoja za IDN ccTLD.

Zahtevi za IDN ccTLD domene obrađivaće se ručno jer se očekuje ograničen broj zahteva. Očekivani broj zahteva zasnovan je na odgovorima koje je ICANN primio od potencijalnih učesnika ubrzanog postupka. Detaljni pregled odgovora vezanih za ovu aktivnost može se pronaći na adresi: <http://www.icann.org/en/announcements/announcement-10feb09-en.htm>

5.3 ICANN služba za podršku i kontakt

Da bismo državama i teritorijama pomogli da učestvuju u ubrzanom postupku, na raspolaganju im je služba za kontakt i podršku u okviru ICANN-a. Funkcija podrške, detaljnije opisana u daljem tekstu, dostupna je potencijalnim podnosiocima zahteva u pripremnoj fazi, ali i nakon što je zahtevani IDN ccTLD domen(i) delegiran.

Tokom celog postupka ocenjivanja niza znakova (Faza 2, Slika 5.1), podnosioci zahteva neće moći verbalno da kontaktiraju sa zaposlenima u ICANN-u, s bilo kojim članom Upravnog odbora ICANN-a, ili s bilo kojom drugom osobom uključenom u postupak ocenjivanja, uključujući ocenjivače, stručnjake, osobe koje proveravaju ili pregledaju u ime ICANN-a. Ukoliko se pokuša ovakav kontakt, podnosilac zahteva će biti upućen da svoje upite preda kroz sistem koji je namenjen za tu svrhu (videti gore navedeni onlajn sistem za zahteve). Izuzetak od ovog pravila će biti kada ili ako ICANN ili njegovi službenici tehničke podrške kontaktiraju podnosioca zahteva da bi se razjasnila neka informacija u podnetom zahtevu. Pored toga, izvesna komunikacija će postojati

tokom delegiranja IDN ccTLD domena i obezbeđivanja usluga koje su u vezi sa upravljanjem korenom (root) DNS. (Faza 3, Slika 5.1).

5.3.1 Opšte informacije za kontakt

Zaposleni u ICANN IDN-u biće na raspolaganju potencijalnim rukovodiocima IDN ccTLD domena u oblastima vezanim za IDN pripremu, razvoj i uvođenje.

Svi zahtevi za pomoć ili bilo koja pitanja vezana za ubrzani postupak mogu se slati na idncctldrequest@icann.org

Odgovori na najčešća pitanja o ubrzanom postupku dostupni su u odeljku FAQ na veb stranici ubrzanog postupka – <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>

5.3.2 Informacije specifične za IDN podršku

Da bi podržao podnosiocima zahteva u njihovim pripremama, ICANN će organizovati službu podrške koja će davati potrebna uputstva i informacije tokom razvoja postavki vezane za politiku registracije IDN domena. Ova služba će biti na raspolaganju u fazi priprema, a potom i organizaciji koja upravlja IDN ccTLD domenom nakon delegiranja IDN ccTLD domena.

Elementi koji će biti uključeni u IDN podršku su:

1. Zahtev za lingvističku podršku da bi se pokazala smislenost odobrenog IDN ccTLD niza znakova:

- 1.1. Nakon zahteva ICANN će preporučiti stručnjake koji mogu da naprave takve izveštaje.
- 1.2. Preporuke će se u nekim slučajevima zasnivati na savetima UNGEGN-a. Za zemlje koje nisu članice Ujedinjenih Nacija koristiće se odvojen postupak za izbor odgovarajućih stručnjaka.

2. Ocenjivanje i primena IDN smernica, uključujući podršku za razumevanje detalja vezanih za sledeće zahteve:

- 2.1. Primena svega što zahteva IDNA protokol
- 2.2. Definisavanje pisma ili jezika i grupa pisama ili jezika
- 2.3. Razvijanje IDN Tabele(a), uključujući indentifikovanje varijanti
- 2.4. Objavljivanje IDN Tabele(a) u IANA bazi
- 2.5. Obezbeđivanje dostupnosti svih informacija na internetu
- 2.6. Identifikovanje interesnih grupa koji se moraju biti konsultovane

3. Podrška i opis raznih dostupnih mogućnosti pri uvođenju kao što su:

- 3.1. Kako odlučiti koje znakove treba podržati (valjanost protokola, provera javnog mnjenja korisnika, varijante)
- 3.2. Razvijanje opšte politike registrovanja domena (kao što su registracija prema redosledu pristizanja zahteva, važenje nekih starih pravila za slučajeve koji su nastali pre početka registracije i novih pravila za dosada nepostojeće slučajeve ili druga predregistraciona prava ili prava intelektualne svojine)
- 3.3. Razvijanje varijanti registracione politike (kao što je popust na registraciju većeg broja domena)

3.4. Definisanje neophodnih alatki i funkcija podrške u komuniciranju s ovlašćenim registrima, definisanje potrebe za podrškom i tema vezanih za uvođenje uopšte.

3.5. Podrška za razvoj više tehničkih alatki koje su potrebne, kao što su WHOIS mogućnosti, IDNA konverzije, itd.

U razvijanju IDN Tabela i odgovarajućih pravila registracije, podnosioci zahteva se ohrabruju da rade sa zajednicama koje koriste druge jezike i isto pismo(a) (ili pisma sličnog izgleda) kao osnovu za jezike koje planiraju da podrže.

ICANN će obezbediti podršku i opštu pomoć za ova pitanja. ICANN neće obezbediti pravne ili poslovne savete državama ili teritorijama, odnosno bilo kom od potencijalnih ili postojećih registara.

5.4 Obustavljanje podnetih zahteva

Nekoliko koraka u Fazi 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova omogućava da podnosilac povuče zahtev. Takođe je moguće da ICANN obustavi zahtev ukoliko on sadrži izvesne greške.

Greške koje mogu da rezultiraju obustavljanjem uključuju sledeće:

1. Zahtevani niz znakova je već delegiran u DNS-u ili odobren za delegiranje nekome drugom.
2. Država ili teritorija u zahtevu ne odgovara stavci u spisku ISO3166-1 niti je u pitanju Evropska unija.
3. Zahtevani niz znakova sadrži jedan ili više znakova iz latiničkog pisma.
4. Predstavljeni jezik ne ispunjava jezičke kriterijume za određenu državu ili teritoriju.

Ukoliko se otkriju ovakve greške, ICANN će kontaktirati podnosioca zahteva i pružiti mu priliku da izmeni svoj zahtev. Alternativa je da podnosilac povuče svoj zahtev.

I drugi problemi nastali u vezi s podnetim zahtevom mogu odložiti odlučivanje o tome da li će zahtevani niz znakova biti delegiran. U moguće uzroke odlaganja spadaju i sledeći: (1) neko se već prijavio za određeni niz znakova u ubrazanom postupku, (2) neko se već prijavio za zahtevani niz znakova u procesu gTLD, (3) zahtev nema podršku odgovarajuće države ili teritorije i (4) zahtevani niz znakova nije uključen u UNGEGN priručnik i nije na drugačiji način potvrđeno da je niz znakova smisleni opis imena odgovarajuće države ili teritorije. U svakom od navedenih slučajeva podnosilac zahteva će biti konsultovan pre nego što se donese bilo kakva odluka o zahtevu.

5.5 Konfuzan niz znakova i sukob zahteva

Niz znakova je konfuzan ukoliko vizuelno toliko podseća na neki drugi niz znakova da može prevariti nekoga ili izazvati zabunu. Da bi konfuzija postojala, mora biti veoma verovatno, ne samo moguće, da će niz znakova izazvati konfuziju kod prosečnog, razumnog korisnika interneta. Samo asocijativna povezanost, u smislu da jedan niz znakova asocira na drugi, nije dovoljna da bi se ustanovila verovatnost konfuzije.

Konfuzija može uključiti dva (ili više) niza znakova koji su identični ili toliko slični da ne mogu koegzistirati u DNS-u.

Zahtevani IDN ccTLD nizovi znakova moraju se zato uporediti sa:

- postojećim TLD domenima i rezervisanim imenima;
- drugim zahtevanim IDN ccTLD nizovima znakova; i

- gTLD nizovima znakova za koje se neko već prijavio.

Konfliktne situacije između zahteva za ubrzani postupak i novih gTLD prijave su malo verovatne. Procene o tome da li se smatra da su nizovi znakova u konfliktu s postojećim ili novim gTLD nizovima znakova za koje se neko prijavio date su u Ocenjivanju stabilnosti DNS niza znakova za zahteve koji treba da se obrade u ubrzanom postupku i u Prvom koraku za ocenjivanje [nove prijave za gTLD](#). Sledeća dodatna pravila biće primenjena za rešavanje eventualnih konflikta:

- A. Prijava za gTLD koju je odobrio Upravni odbor ICANN-a smatraće se postojećim TLD domenom u razrešavanju sukoba zahteva ukoliko nije povučena. Saglasno tome, bilo koji zahtev za isti niz znakova biće odbijen.
- B. Verifikovani zahtev za IDN ccTLD smatraće se postojećim TLD domenom u razrešavanju sukoba zahteva ukoliko nije povučen. Saglasno tome, bilo koji zahtev za isti niz znakova biće odbijen.

Za potrebe gore pomenutih pravila za razrešavanje sukoba, zahtev za IDN ccTLD niz znakova smatra se verifikovanim onda kada je potvrđeno da je niz znakova smisljeni opis države ili teritorije i da je niz znakova prošao ocenu Panela DNS stabilnosti.

5.6 Obradivanje zahteva za ubrzani postupak

Zahteve za IDN ccTLD domen(e) podnete ICANN-u ručno će pregledati i oceniti zaposleno osoblje u ICANN-u i angažovani eksperti ukoliko za time ima potrebe. Slika 5.1 opisuje ceo postupak, dok su detaljniji koraci opisani u sledećim pododeljcima i na odgovarajućim slikama.

5.6.1 Verifikovanje kompletnosti zahteva

Prva aktivnost nakon što ICANN primi zahtev za IDN ccTLD domen(e) je provera da li je zahtev potpun. Ovo je ilustrovano na Slici 5.3.

ICANN će verifikovati da su sva potrebna polja popunjena i da su obezbeđene informacije dovoljne da bi se započelo ocenjivanje niza znakova.

ICANN će verifikovati sledeće:

- Traženi niz znakova (A-oznaka) ne postoji u DNS-u, nije odobren za delegiranje nekoj drugoj strani i U-oznaka nije identična s nekom stavkom na spisku rezervisanih imena.
- Zahtevani niz znakova (U-oznaka) ne sadrži latiničke znake.
- Zahtevani niz znakova (U-oznaka) ima najmanje dva znaka.
- Sledeći neophodni elementi su usaglašeni: zahtevani niz (nizovi) znakova (U-oznaka), identifikovani odgovarajući ISO 3166-1 kôd, identifikovana stavka UNGEGN Priručnika (ukoliko postoji) i jezik (jezici) ili pismo (pisma) iz IDN Tabele.
- Sledeći neophodni elementi su usaglašeni: zahtevani niz znakova (U-oznaka), identifikovano pismo(a) i jezik (jezici).
- Sledeći neophodni elementi su usaglašeni: zahtevana A-oznaka, U-oznaka i odgovarajući Unicode kodovi.
- Svi podaci za kontakt su tačni i upotrebljivi.
- Ukoliko zahtev za niz znakova ne dolazi od vlade, treba da je priložena formalna dokumentacija relevantne vlade ili administracije koja podržava podnosioca zahteva kao sponzor. (ICANN će potvrditi da je podneta dokumentacija podrške dobijena iz zvaničnog izvora.)
  - o Zaposleni u ICANN-u mogu zatražiti pomoć GAC-a da im potvrdi da je

dokumentacija dobijena iz zvaničnog izvora.

Ova provera identifikuje zahteve kao potpune ili nepotpune. ICANN službe će informisati podnosioca zahteva o elementima koji nedostaju ili greškama u zahtevu i podnosilac zahteva će moći da obezbedi dodatne informacije ili da povuče zahtev (i da ga eventualno ponovo podnese kasnije).

Ako nisu pronađene nikakve greške, ICANN će obavestiti podnosioca zahteva da je zahtev uspešno prošao verifikaciju kompletnosti i da je započet postupak lingvističkog verifikovanja.

5.6.2. Postupak lingvističkog verifikovanja

Postupak lingvističkog verifikovanja je grafički prikazan na Slici 5.4.

U ovom koraku ICANN verifikuje ispunjenost sledećih zahteva:

- Da se odabrani jezik (jezici) i pismo (pisma) smatraju zvaničnim u državi/teritoriji zahteva.
  - Ako je jezik naveden za relevantnu državu ili teritoriju priznat kao ISO 639 jezik u Delu 3 Tehničkog referentnog priručnika za standardizaciju geografskih imena, grupe eksperata Ujedinjenih Nacija za geografska imena (UNGEGN Priručnik) (<http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/default.htm>); ili
  - Ako se jezik nalazi na spisku kao jezik administracije za relevantnu državu ili teritoriju u standardu ISO 3166-1 pod kolonom 9 ili 10; ili
  - Ako relevantna javna ustanova u državi ili na teritoriji potvrdi da se jezik koristi (i) u zvaničnoj komunikaciji relevantne javne ustanove; i (ii) da služi kao jezik administracije.
- Da je primljena dokumentacija o podršci zajednice za niz (nizove) znakova zadovoljavajuća.
  - Ovo bi trebalo da se demonstrira na sličan način kao što je potrebno kod zahteva za delegiranje. Za dodatne informacije pogledati Modul 5, Dodatak 2.
- Da je niz (nizovi) znakova smisljena predstava imena odgovarajuće države/teritorije verifikujući:
  - da se niz znakova podudara s podacima u UNGEGN Priručniku, ili
  - da primljena stručna dokumentacija tvrdi da je niz (nizovi) znakova smisljeni predstava imena države/teritorije.

Za potrebe ubrzanog postupka zahtevani niz znakova je smisljena predstava imena odgovarajuće države ili teritorije ukoliko je naveden kao ime određene države ili teritorije u punom ili skraćenom obliku u Delu 3 Tehničkog uputstva za standardizaciju geografskih imena, grupe eksperata Ujedinjenih Nacija za geografska imena (UNGEGN Priručnik <http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/default.htm>) na zvaničnom jeziku države ili teritorije.

Ukoliko zahtevani niz znakova nije naveden za određenu državu ili teritoriju u UNGEGN Priručniku, podnosilac zahteva mora da obezbedi dokumentaciju koja sadrži izveštaj međunarodno priznatog stručnjaka ili više njih sa odgovarajućom stručnošću u relevantnoj oblasti.

Pogledati Modul 3 za dodatne detalje i primere.

Ako nisu pronađene nikakve greške, zaposleni u ICANN-u će obavestiti podnosioca zahteva da je postupak lingvističkog verifikovanja uspešno okončan i da je započet postupak ocenjivanja DNS stabilnosti.

5.6.3 Ocenjivanje DNS Stabilnosti

Postupak ocenjivanja DNS stabilnosti je grafički prikazan na Slici 5.5.

Zahtev i prpratni materijal će biti prosleđeni Tehničkom panelu za DNS stabilnost (za dodatne informacije videti Modul 4) i započeće ocenjivanje niza znakova. Ovo ocenjivanje sačinjavaju dve glavne komponente:

- i. detaljna tehnička provera u kojoj se verifikuje usaglašenost sa svim tehničkim zahtevima navedenim u Modulu 3 i
- ii. ocenjivanje konfuznosti zbog sličnosti s bilo kojim rezervisanim imenom, postojećim TLD domenom (ccTLD i gTLD domeni) ili potencijalnim budućim TLD domenom.

Ukoliko Panel DNS stabilnosti smatra da je neophodna dalja lingvistička ekspertiza da bi se zadovoljila druga komponenta ocene, zahtev se može uputiti ICANN-u. ICANN će zauzvrat tražiti pomoć, specifične informacije ili potpuni izveštaj o mogućoj konfuziji. Neophodna specifična ekspertiza će delimično zavisiti od datog niza znakova, ali može na primer zahtevati da se u pregled uključi Panel za sličnost nizova znakova. Ovo je panel koji procenjuje parove nizova znakova gde postoji velika sličnost i potencijalna zabuna, sledeći pravila definisana u odeljku 5.5 i ustanovljena za novi gTLD Program (<http://www.icann.org/en/topics/new-gtld-program.htm>).

Ukoliko je prilikom ovog pregleda otkriven bilo kakav problem sa odabranim nizom znakova, Panel DNS stabilnosti može zatražiti razjašnjenja od podnosioca zahteva preko ICANN-a.

Ukoliko razjašnjenja nisu dovoljna ili se ne mogu obezbediti, započeće postupak obustavljanja zahteva. Videti odeljak 5.4.

Ukoliko pregled Panela DNS stabilnosti otkrije da nema tehničkih problema, podnosilac zahteva se obaveštava da je ocena DNS stabilnosti niza znakova uspešno završena i da će zahtevani niz (nizovi) znakova biti stavljen na čekanje za javno objavljivanje.

5.6.3 Objavljivanje zahtevanog niza (nizova) znakova

Nakon uspešno završenog postupka provere niza znakova, zahtevani IDN ccTLD niz (nizovi) znakova će biti objavljen.

ICANN-ova veb strana za ubrzani postupak <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/> sadržeće deo posvećen objavljivanju nizova znakova koji su dostigli ovaj korak u ubrzanom postupku. Promene u ovoj oblasti biće dostupne preko RSS vesti.

5.6.4 Spremnost za IANA proces delegiranja

Nakon javnog stavljanja na uvid zatražanog niza znakova, smatra se da su uspešno ispunjeni svi zahtevi vezani za drugu fazu. Podnosilac zahteva biće obavešten da standardni IANA postupak delegiranja može početi i koje su buduće aktivnosti neophodne. IANA proces delegiranja opisan je u Modulu 6.

Dodatak 1 za Modul 5

Dodatak 1: Slika 5.1: Opšti pregled ubrzanog postupka; Faza 1: Priprema; Faza 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova; Faza 3: Podnošenje zahteva delegiranje IDN ccTLD domena

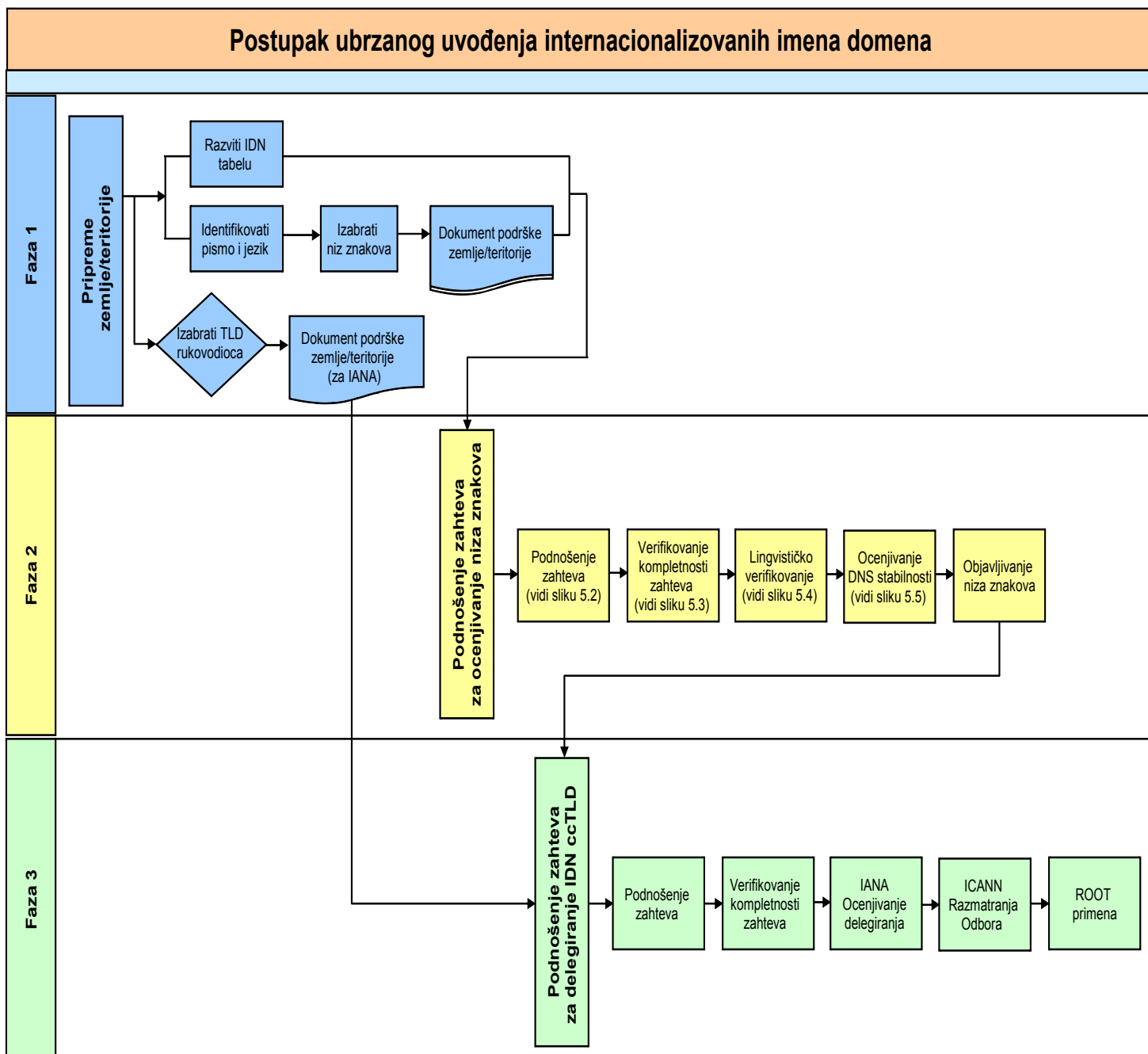
Slika 5.2: Faza 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova

Slika 5.3: Faza 2: Verifikovanje kompletnosti zahteva

Slika 5.4: Faza 2: Verifikovanje lingvističkog postupka

Slika 5.5: Faza 2: Ocenjivanje DNS stabilnosti

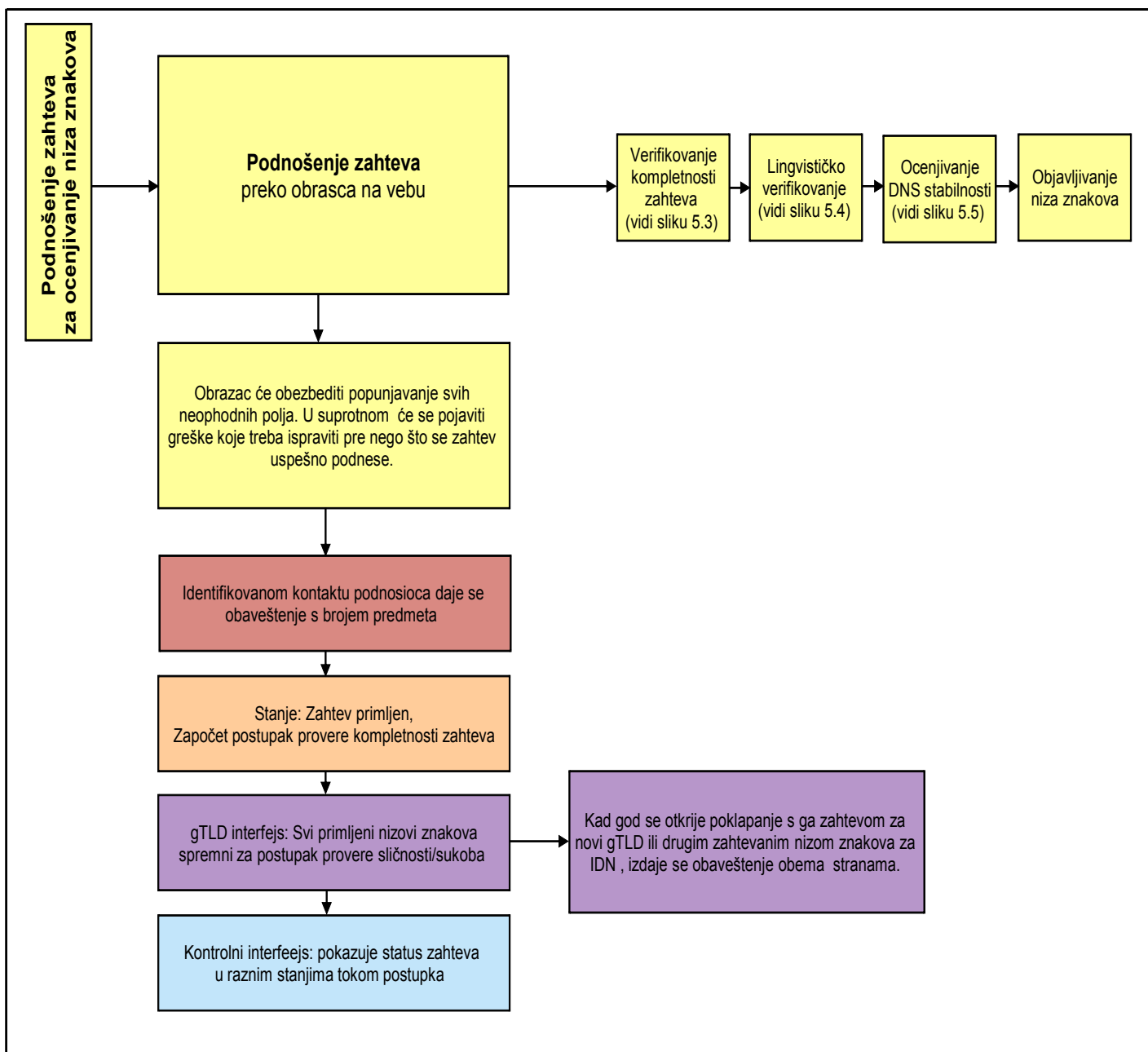

Slika 5.1: Opšti pregled ubrzanog postupka;

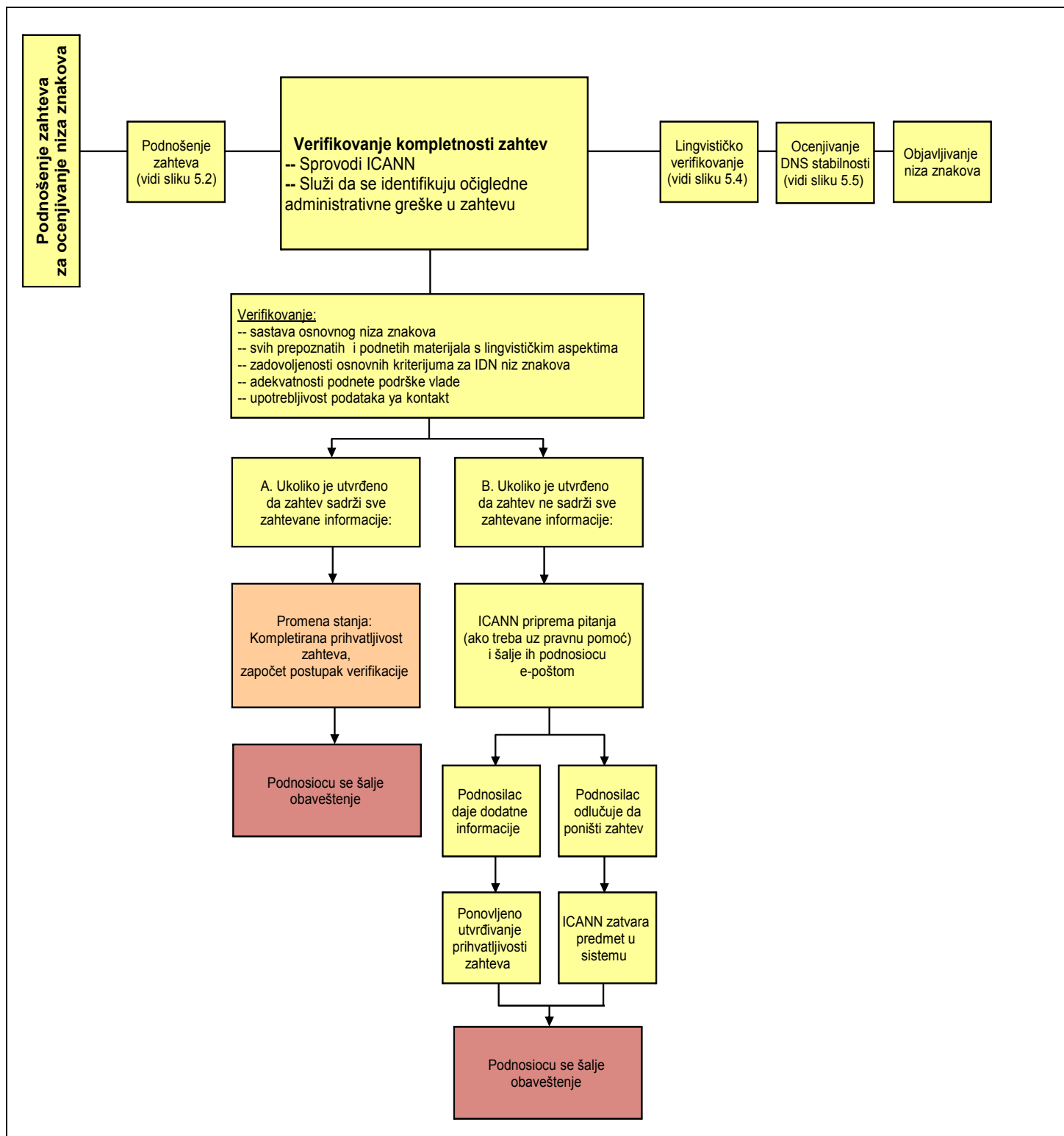
Faza 1: Priprema;

Faza 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova;

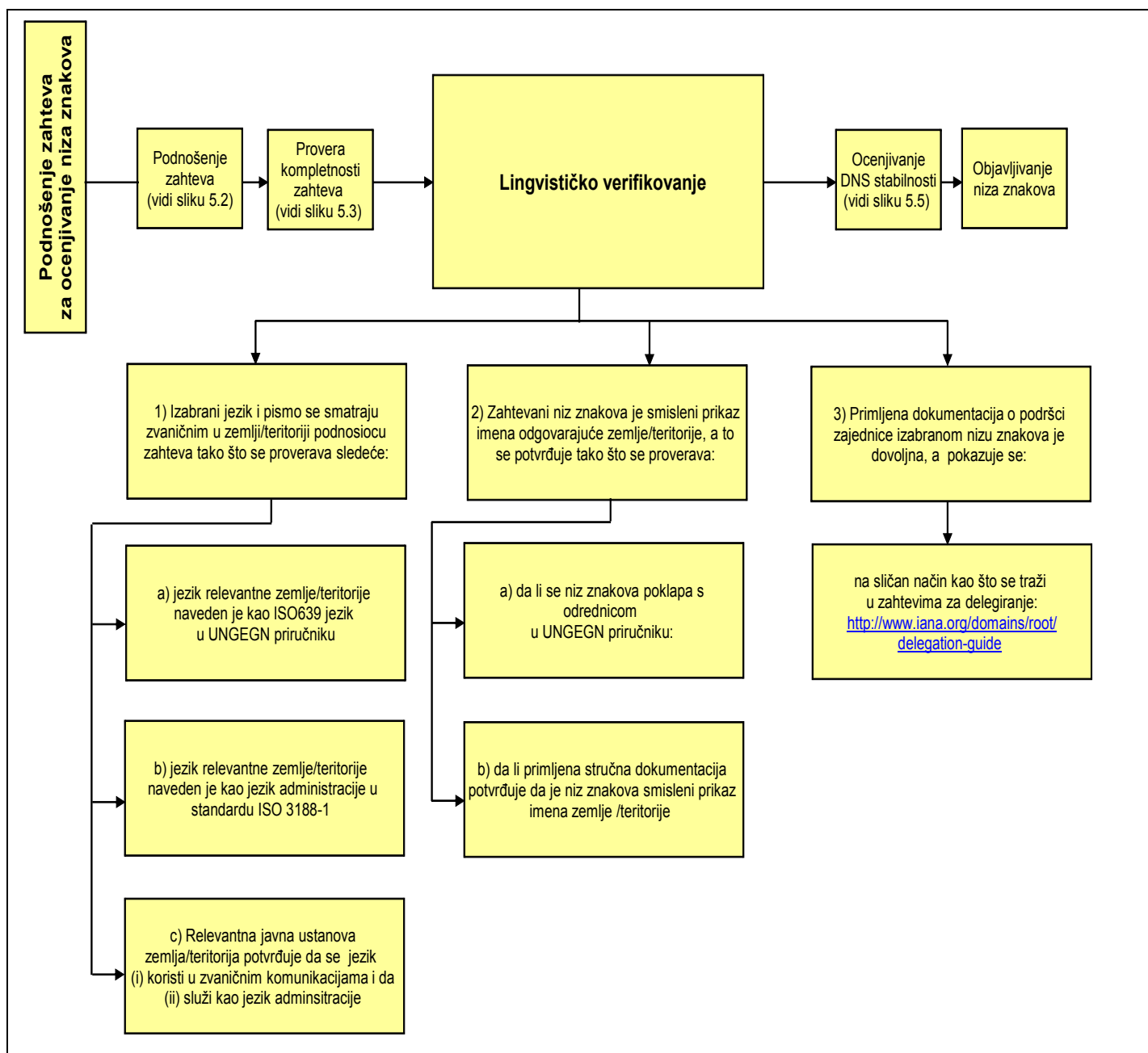
Faza 3: Podnošenje zahteva za ocenjivanje delegiranja.

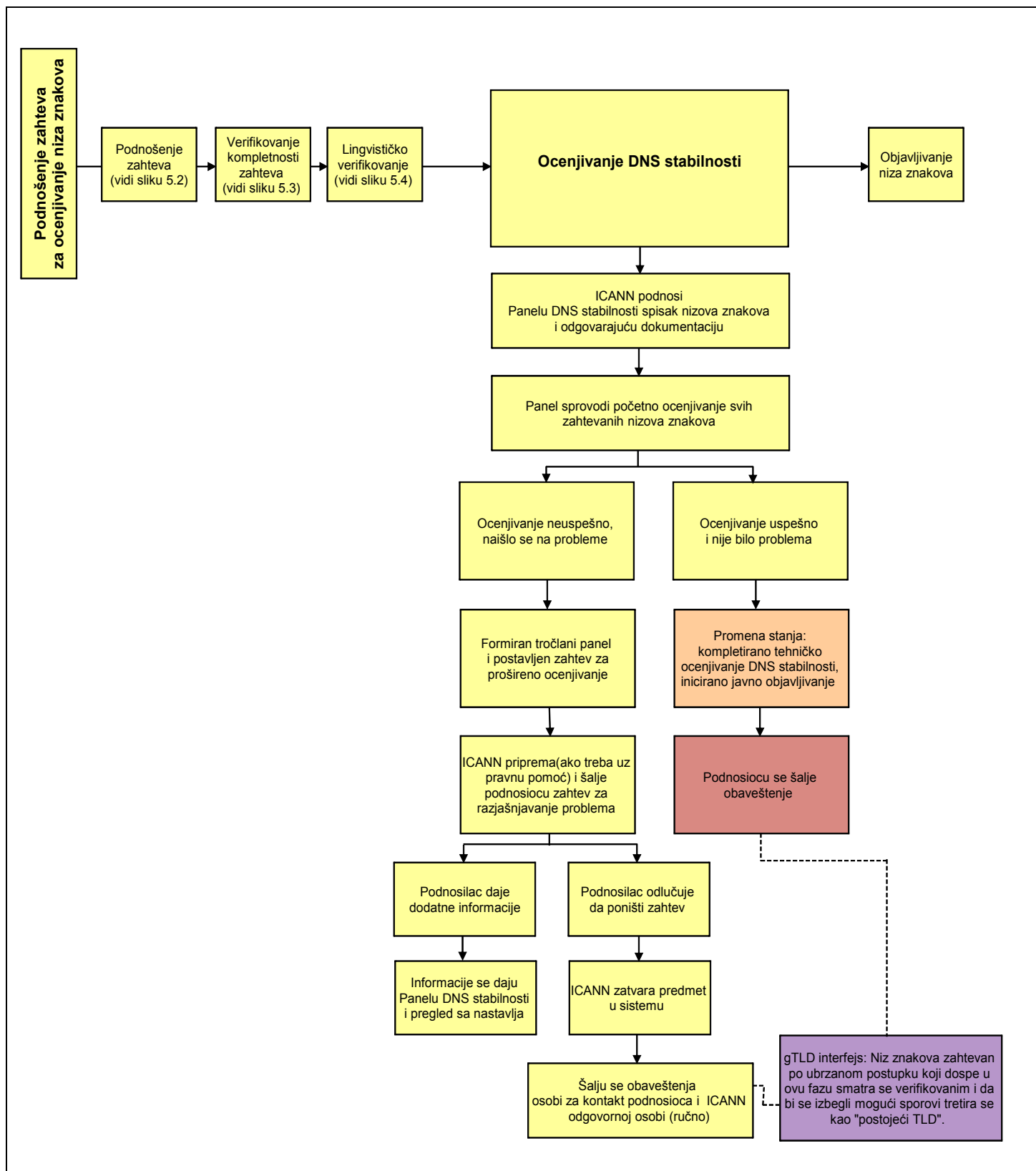
Slika 5.2: Faza 2: Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova.

Slika 5.3: Faza 2: Verifikovanje kompletnosti zahteva.

Slika 5.4: Faza 2: Lingvističko verifikovanje

Slika 5.5: Faza 2: Ocenjivanje DNS stabilnosti.

Dodatak 2 za Modul 5

Primer: kriterijumi ocenjivanja podrške zajednice u izboru niza znakova

Primer zahteva

Izbor niza znakova koji će predstavljati državu ili teritoriju treba da ispunjava interese korisnika interneta te države ili teritorije. U državi ili teritoriji treba organizovati raspravu o nizu (nizovima) znakova koje bi trebalo izabrati, da bi se na najbolji način dobila podrška lokalne internet zajednice.

Podnosioci zahteva treba da objasne na koji je način postignut konsenzus (među relevantnim akterima lokalne internet zajednice) o zatraženom nizu (nizovima) znakova, uključujući preduzete savetodavne procese.

Trebalo bi takođe dokumentovati i eventualna neslaganja s predlogom, uključujući razmotrene alternative, kao i objašnjenje zašto je, kada se sve uzme u obzir, odlučeno da se nastavi za zahtevom.

Kao deo ovoga, mogu se ponuditi izjave bitnih subjekata kao što su korisničke grupe, internet organizacije, dobavljači internet usluga, trgovačka udruženja, itd. Izjave bi trebalo da objasne njihov pogled na predlog i bilo bi idealno da obrazlože alternative koje su razmotrili.

Aspekti ocenjivanja

Obavljene konsultacije:

Važan aspekt podnošenja zahteva je sprovođenje rasprave unutar lokalne internet zajednice o tome kako je izabran predloženi niz (nizovi) znakova. Nije prikladno nametati internet zajednici metodologiju odozgo nadole bez mogućnosti da se raspravlja o opcijama i postigne konsenzus o odgovarajućem pristupu.

Odgovarajući nivo učešća:

Očekuje se da određeni broj subjekata koji predstavljaju lokalnu internet zajednicu učestvuje u procesu predlaganja. Cilj je osigurati učešće ključnih subjekata ili im, makar, dati fer mogućnost da učestvuju u dogovorima koji se tiču pristupa koji se predstavlja.

Identifikovanje i razmatranje značajnih prigovora:

Ne očekuje se da će postojati potpuna podrška za bilo koji predlog – vrlo verovatno će biti i oprečnih mišljenja. Očekuje se, međutim, da podnosilac zahteva objasni ova oprečna mišljenja, analizira ih i sažme, kao i da objasni zašto se zahtevani niz (nizovi) znakova smatra najboljim pristupom uprkos ovakvim stavovima.

Specifična gledišta:

Razmotreni doprinosi ključnih tela unutar internet zajednice, kao što su trgovačka udruženja, ključne korporacije, itd. biće ocenjivani. Ovakvi prilozi ne bi trebalo da budu cirkularna šablonska pisma koja su samo potpisana, već iskrena mišljenja iz perspektive organizacije u vezi sa zahtevanim nizom (nizovima) znakova.

Modul 6 – Postupak delegiranja

ICANN sprovodi postupak za delegiranje domena najvišeg nivoa prema pravilima koja je propisala IANA. Procedura delegiranja za postojeće ccTLD domene opisana je na adresi <http://www.iana.org/domains/root/delegation-guide/>. Ovaj postupak se uglavnom može primeniti na IDN ccTLD domene. Onlajn dokument će se ažurirati kako bi odražavao najnoviju operativnu praksu za IDN ccTLD domene.

Podnosioci zahteva koji su uspešno prošli postupak ocenjivanja niza znakova dobiće obaveštenje od ICANN-a da je izabrani niz znakova odobren za upotrebu od strane dotične države ili teritorije i da se mogu prijaviti za postupak delegiranja (Faza 3). Dok se postupak opisan u Modulu 5 odnosi na ocenjivanje niza znakova, postupak delegiranja obuhvata procenjivanje da li je predložena sponzorska organizacija kvalifikovani zastupnik lokalne internet zajednice.

Pošto su zahtevi ova dva postupka odvojeni, podnosilac zahteva mora zasebno da podnese potrebnu dokumentaciju za delegiranje. Ukoliko je neka dokumentacija ista kao i za postupak ocenjivanja niza znakova, ta dokumentacija se sada mora ponovo predati.

6.1 Poslovi povereni organizaciji IANA

ICANN izvršava poslove koji su povereni organizaciji IANA prema ugovoru sklopljenom sa Ministarstvom trgovine Sjedinjenih Američkih Država. IANA postupak za delegiranje IDN ccTLD domena biće u skladu sa postupkom za postojeće TLD domene koji je direktno izveden iz standarda ISO 3166-1. Postupak će biti proširen samo da obuhvati zahteve u Modulu 5.

U ovom postupku, ICANN će primiti zahtev za delegiranje IDN ccTLD domena i odgovarajuću prateću dokumentaciju, i ovako primljen zahtev će biti pušten u proceduru. Prateća dokumentacija mora da opiše kako su podržani principi navedeni u RFC1591 i ICP-1 i GAC principi. Neki od ovih principa su:

6.1.1 Operativne i tehničke veštine

- 1.1 Potencijalni rukovodilac TLD domena vlada veštinama neophodnim da upravlja TLD domenom na odgovarajući način.
- 1.2 Mora postojati pouzdana i stalna IP veza s DNS serverima i komunikacija e-poštom s rukovodiocem domena.
- 1.3 Svoje dužnosti prilikom registrovanja domena i upravljanja DNS serverima rukovodilac mora obavljati na tehnički kompetentan način.

6.1.2 Rukovodilac u državi

- 1.4 Budući rukovodilac upravlja imenom domena i nadgleda ga iz države ili teritorije predstavljane TLD domenom.
- 1.5 Budući administrativni kontakt mora se nalaziti u državi predstavljenoj TLD domenom.

6.1.3 Pravedan tretman

- 1.6 Organizacija koja upravlja registrom upravljaoce IDN ccTLD domenom na način koji dopušta TLD zajednici da raspravlja i učestvuje u razvoju i modifikovanju politika i praksi vezanih za TLD domen.

6.1.4 Podrška zajednice/vlade

- 1.7 Budući rukovodilac ima neophodno ovlašćenje da upravlja TLD domenom na odgovarajući način uzimajući u obzir jako ozbiljno želja vlade.
- 1.8 Strane koje su zainteresovane za domen trebalo bi da se slože da je budući rukovodilac kvalifikovan da prihvati delegiranje.

Uz materijal koji pokazuje podobnost podnosioca zahteva prema kriterijumima RFC 1591, podnosilac zahteva mora dostaviti i određene dodatne materijale koji se odnose na ocenjivanje opisano u Modulu 5. Ovaj zahtev će biti zadovoljen Izveštajem o spremnosti za delegiranje koji opisuje činioce koji se odnose na IDN.

ICANN će detaljno analizirati podnetu dokumentaciju u skladu s postupkom ocenjivanja koji sprovodi IANA i koji je opisan u dokumentu RFC 1591. Ukoliko zahtev ne pokriva sve oblasti na adekvatan način, konsultovaće podnosioca zahteva, koji može obezbediti dodatne informacije. Kada ICANN proceni da je ocenjivanje koje sprovodi za račun organizacije IANA završeno, proslediće zahtev i procenu zahteva Upravnom odboru ICANN-a na pregled.

6.2 Postupak ocenjivanja Upravnog odbora ICANN-a

Za sva delegiranja i ponovna delegiranja ccTLD domena potrebno je odobrenje Upravnog odbora ICANN-a. Očekuje se da će se ovo odobravanje biti potrebna i kod uvođenju IDN ccTLD domena.

Pošto ICANN završi ocenjivanje zahteva Upravni odbor ICANN-a će proceniti zahtev za delegiranje.

Upravni odbor ICANN-a će oceniti da li su zahtevi u skladu s regulatornom politikom i ključnim vrednostima ICANN-a utvrđenim u pravilnicima da „obezbede stabilno i bezbedno funkcionisanje jedinstvenog sistema identifikacije na internetu“.

6.3 Ovlašćenja vlade Sjedinjenih Američkih Država

Nakon prihvatanja zahteva za delegiranje CCTld domena , ICANN će sprovesti neophodne tehničke provere.

Tehničke proeve uključuje ponovno testiranje tehničke konfiguracije saopštene u podacima za delegiranje koje je priložio podnosilac zahteva i obezbeđenje ispravnog rada DNS servera. Nakon provere zahtev će biti predat Ministarstvu trgovine Sjedinjenih Američkih Država na odobrenje. Nakon odobravanja biće uveden u korensku zonu DNS-a.

Modul 7 – Odnos između rukovodioca IDN ccTLD domena i ICANN-a

Ovaj modul sadrži opis obaveznih i mogućih odnosa između organizacije koja upravlja IDN ccTLD domenom (rukovodioca domena) i ICANN-a.

O temama obaveznog ili dobrovoljnog odnosa između ICANN-a i organizacija koje upravljaju IDN ccTLD domenom raspravljalo se na nekoliko sastanaka i na internet forumima.

Zajednica je izrazila brojne različite stavove po ovom pitanju. U pokušaju da se približe stavovi zajednice, različita predložena rešenja su stavljena na javnu raspravu.

U skladu s ICANN-ovom misijom stabilnosti i bezbednosti, podnosilac zahteva za IDN ccTLD prihvata osnovna pravila i uslove kao deo podnošenja zahteva za IDN ccTLD. Ukoliko podnosilac zahteva nije organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom, podnosilac zahteva će prihvatiti ta pravila i uslove u ime organizacije koja upravlja IDN ccTLD domenom.

Uz to, na dobrovoljnoj bazi se može izabrati i jedna od sledeće tri vrste odnosa:

Opcija 1: *Dokument o odgovornosti*. Obaveze koju će ispunjavati obe strane.

Opcija 2: *Razmena pisama*. Par jednostranih pisanih izjava, već ustanovljenih za nekoliko ccTLD domena.

Opcija 3: *Ugovor o IDN ccTLD registru sa ICANN-om*. Reguliše upravljanje delegiranim nizom znakova.

Predloženi detalji za (i) Pravila i uslove, (ii) Dokument o odgovornosti i (iii) Razmenu pisama, priloženi su u Dodatku 1 za Modul 7. Uzorak Ugovora o IDN ccTLD registru biće predstavljen podnosiocima zahteva kada bude dostupan (ukoliko se zahteva kroz onlajn sistem za podnošenje zahteva). Uopšteno govoreći, ovi dokumenti podrazumevaju sledeće obaveze:

- upravljanje na stabilan i bezbedan način,
- poštovanje IDNA protokola, ostalih relevantnih RFC dokumenata i IDN smernica,
- zajedničko angažovanje na razrešavanju sporova i
- neuvođenje DNS redirekcije i sintetizovanih DNS odgovora

Dodatak 1 za Modul 7

Dodatak 1: Obavezna pravila i uslovi za ubrzano podnošenje zahteva za IDN ccTLD

Dokument o odgovornosti

Predlog ICANN-ovog pisma za rukovodioca IDN ccTLD domena

Predlog pisma rukovodioca IDN ccTLD domena za ICANN

Pravila i uslovi podnošenja zahteva za ubrzani postupak

Opšte informacije o podnošenju zahteva za ocenu niza znakova

Potpisivanjem i podnošenjem ovog zahteva mi („Podnosilac zahteva“) potvrđujemo i razumemo da:

Internet korporacija za dodeljena imena i brojeve (ICANN), kao rukovodilac globalnog, interoperativnog interneta, prihvata zahteva za ocenu niza znakova za IDN ccTLD niz znakova.

Upozorenje o upotrebljivosti: Upotrebljivost IDN-ova može biti ograničena, pošto s njima ne mogu da rade svi aplikativni softveri. Svaka osoba koja razvija aplikacije treba da odluči da li želi da aplikacija podržava IDN-ove ili ne. Ovo se odnosi, na primer, na veb čitače, klijente e-pošte i veb stranice na kojima se registrujete za neku uslugu ili kupujete proizvod i u tom procesu treba da unesete adresu e-pošte. Ovakvi problemi upotrebljivosti trenutno postoje i u nekim situacijama kada su u pitanju ASCII TLD domeni.

Dalji problemi prihvatljivosti i upotrebljivosti mogu da nastanu dok se standard IDNA protokola revidira i dok se bude dovršavala izrada IDN protokola za upravljanje e-poštom, kojom se bavi Internet Engineering Task Force (IETF). Rezultat revizije IDNA protokola je da će neki znaci koji prethodno nisu bili dozvoljeni unutar IDN-a moći da se koriste u budućnosti. ICANN će prihvatiti zahteva za nizove znakova sa ovim novouvedenim znacima, ali dok se ne uvede novi, revidirani standard i dok on ne bude široko prihvaćen od strane relevantnih ponuđača aplikacija, korisnici mogu imati probleme u upotrebi IDN-a. Ovaj problem se različito manifestuje u različitim aplikacijama i u nekim slučajima one uopšte neće funkcionisati. Bilo bi prikladno za sve rukovodioce IDN TLD domena da obezbede svojim korisnicima informacije o ograničenjima upotrebe IDN-ova i da istovremeno promovišu njihovu upotrebu da bi se postiglo globalno uvođenje u svim aplikacijama. ICANN podržava ovakve napore ali nije u situaciji da ih nametne ili zahteva.

Faza ocenjivanja niza znakova: Podnošenje ovog zahteva inicira fazu koja se naziva „Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova“ opisano u [Planu ubrzanog uvođenja IDN ccTLD](#).

Očekuje se plaćanje unapred dogovorene, preporučene nadoknade (26.000 USD) za obradu zahteva u Fazi ocenjivanja niza znakova. ICANN će vam poslati obaveštenje o ovom iznosu. Nadoknada za obradu zahteva može se platiti u lokalnoj valuti. Ukoliko niste u mogućnosti da platite ovu sumu, možete kontaktirati ICANN i navesti razloge zbog kojih ne možete izvršiti uplatu.

Očekuje se plaćanje unapred dogovorenog, preporučenog godišnjeg doprinosa troškovima funkcionisanja ICANN-a u visini 1–3% prihoda od registracije domena u okviru izabranog TLD domena, u lokalnoj valuti. ICANN će vam, na godišnjem nivou, slati obaveštenje o strukturi ovog iznosa. Organizacija koja upravlja ccTLD domenom biće odgovorna za detaljan opis ovog iznosa. ICANN neće zahtevati informacije koje se tiču prihoda.

Faza delegiranja niza znakova: Faza „Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova“ mora biti uspešno završena pre nego što se preda zaseban zahtev za delegiranje IDN ccTLD domena. Zahtev za delegiranje IDN ccTLD domena biće obrađen u skladu sa ICANN-ovim standardnim IANA postupkom za delegiranje za ASCII ccTLD domene. Organizacija koja podnosi zahtev („Podnosilac zahteva“) može povući zahtev, odnosno ICANN može obustaviti zahtev kao što je opisano u Odeljku 5.4 Plana ubrzanog uvođenja IDN ccTLD, koji je dostupan na adresi <http://icann.org/en/topics/idn/fast-track/draft-implementation-plan-cctld-clean-29may09-en.pdf>.

Poštovaće se ICANN-ova predanost odgovornosti i transparentnosti. Ovo znači da će određene informacije koje se odnose na fazu „Podnošenje zahteva za ocenjivanje niza znakova“ biti javno dostupne ili na veb stranicama ICANN-a ili će biti otkrivene prema ICANN-ovoj Politici otkrivanja informacija. Za dodatne detalje videti: <http://www.icann.org/en/transparency/didp-en.htm>.

Potpisivanjem i podnošenjem ovog zahteva, Podnosilac zahteva obavezuje se prema TLD-u da će obezbediti i unaprediti stabilnost i interoperabilnost sistema imenovanja domena na internetu (DNS) za dobrobit lokalne i globalne internet zajednice i da će, u dobrom duhu, raditi zajedno sa ICANN-

om na postizanju stabilnog i bezbednog DNS-a. Podnosilac zahteva shvata da ICANN zadržava pravo da preduzima aktivnosti neophodne za obezbeđivanje bezbednosti, stabilnosti i interoperabilnosti globalnog DNS-a.

ICANN očekuje da će IDN ccTLD domeni biti uspostavljeni i da će se njima upravljati na sledeći način:

a. Organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom će uspostaviti, upravljati i održavati zvanične DNS servere za zahtevani niz znakova na stabilan i bezbedan način, adekvatan za razrešavanje imena u okviru zahtevanog niza znakova od strane korisnika interneta i u skladu sa relevantnim primenljivim standardima u skladu sa ograničenjima relevantnog nacionalnog zakona i javne nacionalne politike i u okviru tih ograničenja. Relevantni primenljivi standardi su standardne ili trenutno najbolje prakse unutar RFC dokumenata koje sponzorise Tehnička radna grupa za internet (Internet Engineering Task Force);

b. IDN domeni se registruju u skladu s javno dostupnom politikom registracije koja se redovno usaglašava sa relevantnim primenljivim standardima za IDN-ove, kao što su IDNA protokol, kao i sa IDN smernicama koje se, s vremena na vreme, ažuriraju i objavljuju na veb stranicama ICANN-a, a u skladu sa ograničenjima relevantnog primenljivog nacionalnog zakona i javne politike i u okviru tih ograničenja. Ovo uključuje, ali se ne ograničava na, poštovanje dokumenata RFC 3490, 3491, 3492, 3454 i onih koji će ih naslediti;

c. Organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom ne bi trebalo da koristi DNS redirekciju i sintetizovane DNS odgovore unutar bilo kog nivoa registra; i

d. Podnosilac zahteva saglasan je da će organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom sarađivati sa ICANN-om u slučaju aktivnosti ili nedostatka aktivnosti koja stvara ozbiljnu zabrinutost kada je u pitanju stabilnost, bezbednost ili interoperabilnost sistema imenovanja domena na internetu (DNS) na globalnom nivou. Ukratko, proces zajedničkog angažovanja uključuje imenovanje zvaničnog predstavnika iz ICANN-a i organizacije koja upravlja IDN ccTLD domenom, koji će držati sastanke, telefonske ili licem u lice, da u dobrom duhu raspravljaju o problemima i pokušaju da postignu neko rešenje.

Ukoliko Podnosilac zahteva želi da bude uključen u Dokumentaciju o odgovornosti, Razmenu pisama ili opšti ugovor za TLD domen sa ICANN-om nakon delegiranja, molimo da to naglasite u nastavku. Odgovarajući šabloni su dostupni na adresi <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track>.

Potvrditete jednu od navedenih opcija:

[Polje za potvrdu]: Molimo pošaljite kopiju unapred ugovorenog i preporučenog šablona za Razmenu pisama.

[Polje za potvrdu]: Molimo pošaljite kopiju unapred ugovorene i preporučene Dokumentacije o odgovornosti.

[Polje za potvrdu]: Molimo pošaljite kopiju unapred ugovorenog i preporučenog opšteg ugovora za TLD domen.

Podnosilac zahteva garantuje da su izjave i predstavke sadržane u zahtevu (uključujući podnete dokumente i usmene izjave u vezi sa zahtevom) u potpunosti istinite, tačne i potpune i da ICANN može u potpunosti da se osloni na te izjave i predstavke u procenjivanju ovog zahteva.

Podnosilac zahteva potvrđuje da će netačne izjave ili predstavke (ili izostavljanje bitnih informacija) negativno uticati na ovaj zahtev i da mogu navesti ICANN da ga obustavi.

Podnošenjem ovog zahteva, izjavljujem da sam ovlašćen/a da predstavljam Podnosioca zahteva i da preuzmem obaveze u vezi s ovim zahtevom.

[Ime]

[Pozicija]

[Organizacija]

[Potpis]

Dokumentacija o odgovornosti

Dokumentacija o odgovornosti između [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD], organizacije osnovane prema zakonima [država], u [lokacija], u daljem tekstu „**IDN ccTLD**“ i **INTERNET KORPORACIJE ZA DODELJENA IMENA I BROJEVE**, u daljem tekstu „**ICANN**“, koje se zajednički nazivaju „**stranama**“, dok se svaka pojedinačno u daljem tekstu naziva „**stranom**“.

A. Polazne osnove

1. Strane žele da pokažu svoju nameru da održe i poboljšaju stabilnost, bezbednost i interoperabilnost sistema imenovanja domena na internetu (DNS) na globalnom nivou i za dobrobit lokalne i globalne internet zajednice na evolutivan način i na temelju ravnopravnog odnosa.
2. [.] domen najvišeg nivoa je izabran u [ime teritorije] [godina] godine i odobren među drugima od strane relevantnih javnih ustanova kao smislen opis imena teritorije.
3. Zahtev za delegiranje [.] domena najvišeg nivoa podnela je [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] [godina] godine i [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] je [pravni status u državi] i obavlja svoju delatnost u [država]. Funkcije [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] vezane za stabilnost i interoperabilnost DNS-a su da:
  - a. Održava DNS servere za [.] domen;
  - b. Generiše izmene podataka [.] zone kada izmene nastanu i objavi ove izmene na svim javnim, zvaničnim DNS serverima za [.] domen; i
  - c. Obezbedi stalnu i stabilnu interoperabilnost sistema imenovanja domena sa globalnim internetom.
4. ICANN je odgovoran za obezbeđivanje funkcija tehničke koordinacije za upravljanje sistema jedinstvenih identifikatora globalnog interneta, uključujući DNS. Jedna od odgovornosti ICANN-a je i nadgledanje funkcionisanja zvaničnog sistema osnovnih (root) servera na internetu. Kao deo svojih odgovornosti, ICANN:
  - a. Unosi i održava podatke u zvaničnu root bazu podataka i pokreće izmene datoteke root zone.
  - b. Koordinira alokiranje i dodeljivanje tri skupa jedinstvenih identifikatora za internet:
    1. imena domena (formiraju sistem koji se naziva „DNS“);
    2. internet protokol („IP“) adrese i brojeve autonomnog sistema („AS“) i
    3. brojeve protokolskog porta i parametara.
  - c. Koordinira funkcionisanje i razvoj DNS root name server sistema.
  - d. Koordinira razvoj politike u razumnoj meri i na odgovarajući način povezane sa ovim tehničkim funkcijama.

B. Međusobno priznavanje

1. **Priznavanje [IDN ccTLD].** ICANN priznaje [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] kao rukovodioca i organizaciju koja sponzoriše [.] IDN ccTLD domen i subjekat odgovoran za održavanje [.] IDN ccTLD domena kao stabilnog i interoperabilnog dela globalnog sistema imenovanja domena na internetu na način koji je u skladu s nacionalnim zakonom [država], javnom politikom i politikom imenovanja.

2. **Priznavanje ICANN-a.** [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] potvrđuje da je ICANN subjekat odgovoran za održavanje stabilnosti i globalne interoperabilnosti korena (root) DNS-a na način koji je u skladu sa ICANN-ovom misijom i ključnim vrednostima reflektovanim u njegovim pravilnicima.

C. Obaveze

1. **Obaveze ICANN-a.** ICANN će nastojati da se stara najbolje što može o sledećem:

a. **Zvanična root baza podataka:** održava stabilnu, bezbednu i zvaničnu javno dostupnu bazu podataka s relevantnim informacijama o [.] , delegiranom IDN ccTLD domenu, u skladu s javno dostupnim politikama i procedurama ICANN-a. Zvanična root baza podataka će sadržati informacije za javne zvanične DNS servere za [.] , kontaktne podatke za [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD], naimenovani administrativni kontakt(e) i naimenovani tehnički kontakt(e) o kojima je ICANN obavešten;

b. **Ažuriranja podataka za DNS servere:** nakon obaveštenja dobijenog od [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] uvodi izmene imena domena ili IP adrese (adresa) DNS servera za [.] kao što je evidentirano u zvaničnim root podacima za [.] u zvaničnoj root bazi podataka, u skladu s javno dostupnim politikama i procedurama ICANN-a. Inicijalni format i tehnički zahtevi za takvu izmenu dati su u javno dostupnim politikama i procedurama ICANN-a;

c. **Objavljivanja root-zone Whois podataka:** objavljuje podatke koji se održavaju u zvaničnoj root bazi podataka o [.] koji će uključiti bar imena [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] kao sponzorske organizacije, administrativnog kontakta (kontakata), tehničkog kontakta (kontakata), kao i imena domena i IP adrese zvaničnih DNS servera za domen;

d. **Upravljanja zvaničnim sistemom root servera:** koordinira zvanični sistem root servera, kako bi se njime upravljalo i kako bi bio održavan na stabilan i bezbedan način; naređuje zvaničnom sistemu root servera da objavljuje evidenciju o DNS resursima delegirajući [.] IDN ccTLD domen DNS serverima zabeleženim u zvaničnoj root bazi podataka i da obaveštava navedeni administrativni kontakt(e) i tehnički kontakt(e) o objavljenim promenama u DNS serverima za [.] .

e. **Održavanja zvaničnih evidencija i praćenje proteklih aktivnosti:** održava zvaničnu evidenciju i prati protekle aktivnosti u vezi sa izmenama u [.] delegiranju, kao i evidenciju vezanu za delegiranje i obaveštava [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] o statusu zatražene promene u vezi sa [.] u skladu s javnim politikama, procedurama i formatom koji je ICANN učinio dostupnim; i

f. **Obaveštavanja o promeni kontaktnih podataka:** obaveštava [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] o eventualnim promenama kontaktnih podataka ICANN-a najkasnije sedam dana nakon što te promene stupe na snagu.

2. **Obaveze [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD].** [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] će nastojati da se najbolje što može stara o sledećem:

a. **Obezbeđivanje zone podataka za [.] :** generiše redovne izmene [.] zone podataka u skladu s relevantnim standardima opisanim u stavu c) u skladu s ograničenjima relevantnog nacionalnog zakona i javne nacionalne politike i u okviru tih ograničenja.

b. **Obezbeđivanje usluge imenovanja za [.] :** upravlja zvaničnim DNS serverima za [.] i održava ih na stabilan i bezbedan način, adekvatan za razrešavanje imena u okviru [.] domena od strane korisnika interneta i u skladu s relevantnim primenljivim standardima u

skladu sa ograničenjima relevantnog nacionalnog zakona i javne nacionalne politike i u okviru tih ograničenja. Relevantni primenljivi standardi su standardne ili trenutno najbolje prakse unutar RFC dokumenata koje sponzorise Tehnička radna grupa za internet (Internet Engineering Task Force).

c. Poštovanje relevantnih IDN standarda i smernica: registruje IDN domene u skladu sa svojom javno dostupnom politikom registracije koja se redovno usklađuje s relevantnim primenljivim standardima za IDN-ove, kao što je IDNA protokol, kao i sa IDN smernicama koje se, s vremena na vreme, menjaju i objavljuju na veb stranicama ICANN-a, a u skladu su s ograničenjima relevantnog primenljivog nacionalnog zakona i javne politike i unutar tih ograničenja. Ovo uključuje, ali se ne ograničava na, poštovanje dokumenata RFC 3490, 3491 3492, 3454 i onih koji će ih naslediti.

d. Tačnost i potpunost informacija: obaveštava ICANN, preko određene osobe za kontakt unutar ICANN-a, o:

1) eventualnim izmenama kontaktnih podataka administrativnog ili tehničkog kontakta (kontakata), i

2) eventualnim izmenama kontaktnih podataka administrativnog i/ili tehničkog kontakta o [.] u zvaničnoj root bazi podataka najkasnije sedam dana nakon što te promene stupe na snagu. Administrativni kontakt za [.] mora biti direktno povezan sa [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] i mora se nalaziti na teritoriji [država].

D. Nema uvođenja DNS redirekcije i sintetizovanih DNS odgovora. [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] je saglasna da je za imena domena koja ili nisu registrovana od strane registranta domena ili registrant domena nije podneo valjanu evidenciju (kao što je NS evidencija za navođenje u datoteci DNS zone ili im status ne dozvoljava da budu objavljeni u DNS-u) zabranjeno korišćenje DNS redirekcije i sintetizovanih DNS odgovora kao što je opisano u RFC 4592, ili druge metode, odnosno tehnologije za sintetizovanje evidencije o DNS resursima ili korišćenje redirekcije unutar DNS-a od strane registra. Drugim rečima, kada dobiju upit za takve domene, zvanični DNS serveri moraju da vrate odgovor „Pogrešno ime“ (odnosno NXDOMAIN), RCODE 3 kao što je opisano u RFC 1035 i povezanim RFC dokumentima. Ova odredba odnosi se na sve datoteke DNS zone na svim nivoima DNS stabla za koje [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] (ili podružnica koja obezbeđuje usluge registracije za IDN ccTLD) održava podatke, ugovara održavanje ili ostvaruje prihod od održavanja.

E. Nema dodele prava intelektualne svojine za IDN domen najvišeg nivoa. Ništa u ovom ugovoru neće dodeliti prava ili prednosti intelektualne svojine za TLD niz znakova.

F. Dobrovoljni doprinos. [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] će, na očekivanoj ali ne i obaveznoj osnovi, na godišnjem nivou dati svoj doprinos trošku poslovanja ICANN-a u visini 3% prihoda od registracije domena unutar [.]]. Međutim, u slučaju da je manje od 20.000 domena registrovano u okviru [.] u toku bilo koje godine, [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] će, na očekivanoj ali ne i obaveznoj osnovi, dati doprinos od 1% prihoda od registracije domena unutar [.] ili u slučaju da je registrovano između 20.000 i 50.000 domena unutar [.] za bilo koju godinu, [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] će, na očekivanoj ali ne i obaveznoj osnovi, dati doprinos od 2% prihoda od registracije. Prihod od registracije će se obračunavati množenjem broja domena registrovanih u [.] s nadoknadom za registraciju prijavljenu od strane [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] u lokalnoj valuti.

G. Obustava. Ova Dokumentacija o odgovornosti može da se obustavi jedino u sledećim slučajevima:

- a. U arbitražnom postupku pod Odeljkom I je ocenjeno da jedna od strana krši odredbe Dokumentacije o odgovornosti i nastavlja da se ponaša na isti način u periodu navedenom u odluci donetoj u arbitražnom postupku ili, ukoliko period nije naveden, u trajanju od dvadeset i jednog dana;
- b. Bilo koja od strana neće ili nije u mogućnosti da obavlja svoje obaveze definisane u Dokumentaciji o odgovornosti i predala je obaveštenje o tome u pisanom obliku;
- c. U slučaju da bilo koja od strana dobrovoljno ili prinudno bude podvrgnuta stečajnom postupku ili postupku likvidacije i takav se postupak ne okonča u roku od 60 (šezdeset) dana;
- d. Saglasnošću obe strane; ili
- e. Može je obustaviti bilo koja strana u slučaju ponovnog delegiranja, pod uslovom da će se postojanje ove Dokumentacije o odgovornosti uzeti u obzir u raspravama o redelegiranju.

H. Ishodi obustave. Sve obaveze definisane ovom Dokumentacijom o odgovornosti će prestati. ICANN i [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] su i dalje u obavezi da obavljaju svoje dužnosti u skladu sa ovom Dokumentacijom o odgovornosti u onoj meri u kojoj je to u okviru njihovih moći i može se u razumnoj meri očekivati pod datim uslovima s ciljem održavanja stabilnosti, bezbednosti i interoperabilnosti DNS-a.

I. Zajedničko angažovanje.

- a. U slučaju aktivnosti ili nedostatka aktivnosti koja stvara ozbiljnu zabrinutost u vezi sa stabilnošću, bezbednošću i interoperabilnošću sistema imenovanja domena na internetu (DNS) iz globalne perspektive ili neslaganja između [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] i ICANN-a koje proističe iz ove Dokumentacije o odgovornosti, bilo koja strana može, obaveštavajući drugu stranu, zatražiti zajedničko angažovanje u ovom odeljku.
- b. Ukoliko bilo koja strana obezbedi drugoj strani obaveštenje u pisanom obliku u kome traži zajedničko angažovanje, svaka strana će, u roku od 7 (sedam) kalendarskih dana, u poruci e-pošte imenovati jednog izvršioca kao svog predstavnika u razrešavanju spora.
- c. Imenovani predstavnik će, u roku od 2 (dva) radna dana od naimenovanja, učestvovati u konsultacijama, telefonskim ili uživo, u pokušaju razrešenja spora.
- d. Ukoliko nisu u mogućnosti da reše spor u toku telefonske konferencije ili sastanka, sastaće se na dogovorenom mestu u roku od 7 (sedam) kalendarskih dana nakon tog inicijalnog sastanka i pokušati da postignu konačno razrešenje spora.
- e. Vremenski raspored i proces mogu se izmeniti bilo kojim povodom, ali jedino ukoliko strane pristanu na revidirani raspored ili proces u pisanom obliku.

J. Razrešavanje sporova.

- a. Svi sporovi koji proističu iz sadašnjeg sporazuma ili su u vezi s njim konačno će se razrešiti prema Pravilima arbitraže Međunarodne privredne komore (ICC), ali pod uslovom da pre nego što bilo koja strana inicira arbitražni postupak kao što je navedeno u ovom odeljku, [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] i ICANN moraju pokušati da razreše spor zajedničkim angažovanjem kao što je definisano u prethodnom odeljku I.
- b. Arbitražni postupak će se voditi na engleskom jeziku.
- c. Ukoliko strane ne mogu da se saglase oko lokacije, [MESTO, država] će biti podrazumevana lokacija.

d. Postojeće tri arbitra: svaka od strana će izabrati jednog arbitra, dok će trećeg izabrati ta dva arbitra sa spiska arbitara ICC-a. Ukoliko izabrani arbitri ne mogu da se slože oko izbora trećeg arbitra, treći arbitar će biti imenovan u skladu s Pravilima arbitraže ICC-a.

e. Zakonski problemi koji se javu u vezi s tumačenjem ove Dokumentacije o odgovornosti biće razrešeni zakonskim pravilima za koje arbitri smatraju da se mogu na najbolji način primeniti u datim okolnostima; pod uslovom da pravosnažnost, tumačenje i uticaj akata [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] i njen pravni status na početku spora budu ocenjeni u skladu sa zakonima [Država u kojoj se nalazi Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] i da pravosnažnost, tumačenje i uticaj akata ICANN-a i njegov pravni status budu ocenjeni u skladu sa zakonima Kalifornije.

f. Strane će snositi troškove arbitražnog postupka kao što je precizirano u Pravilima. Strana koja dobije arbitražni postupak imaće pravo da povрати svoje troškove, ukoliko je nalog za povraćaj troškova uključen u arbitražnu odluku. Strane će plaćati honorare svojim advokatima u vezi sa arbitražnim postupkom, a strana koja dobije arbitražni postupak može tražiti da povraćaj razumnog dela advokatskog honorara bude uključen u arbitražnu odluku.

g. Odluka arbitražne komisije će biti konačna i obavezujuća za strane kao što je razmotreno u Pravilima, a svaka strana zadržava pravo da zatraži ispravku ili tumačenje odluke kao što je precizirano u Pravilima. Strane su saglasne da bilo kakva odluka arbitražne komisije može biti sprovedena u bilo kom nadležnom sudu.

K. Nema novčanih obaveza. Arbitri nemaju ovlašćenje da dosude posledičnu, slučajnu, posrednu ili kaznenu odštetu bilo kojoj strani. [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] i ICANN saglasni su da može nastati nenadoknativa šteta ukoliko se bilo koja odredba ovog Sporazuma ne ispunjava u skladu sa specifičnim uslovima. Shodno tome, strane su saglasne da imaju pravo da traže od arbitara ispunjavanje uslova ovog Sporazuma. Nikakvo kršenje obaveze definisane ovom Dokumentacijom o odgovornosti, osim nadoknada za razrešavanje sporova, neće povući novčanu obavezu jedne strane prema drugoj. Ovaj Sporazum neće biti tumačen u cilju nametanja bilo kakve obaveze od strane ICANN-a ili [Organizacija koja sponzoriše IDN ccTLD] prema bilo kojoj strani koja ne učestvuje u ovom Sporazumu.

L. Prenošnje ili dodela. Ni jedna strana ne može da prenese, dodeli ili podugovori ovu Dokumentaciju o odgovornosti ili bilo koje obaveze definisane ovom Dokumentacijom o odgovornosti bez prethodnog pristanka druge strane u pisanom obliku.

M. Obaveštenje. Obaveštenja koja se šalju u skladu s ovom Dokumentacijom o odgovornosti biće u pisanom obliku i poslata na dole navedenu adresu odgovarajuće strane, osim ukoliko ova Dokumentacija o odgovornosti dozvoljava da se obaveštenje pošalje elektronskom poštom. U suprotnom, smatraće se da je bilo kakvo obaveštenje koje ova Dokumentacija o odgovornosti zahteva ispravno poslato kada je lično isporučeno, poslato elektronskim faksimilom, uz prijem potvrde isporuke ili kada je u zadatom roku isporučeno priznata međunarodna kurirska služba.

Ukoliko se obaveštenje šalje ICANN-u, treba ga poslati na sledeću adresu:

Internet Corporation for Assigned Names and Numbers

[Sektor]

4676 Admiralty Way, Suite 330

Marina del Rey, California 90292

USA

Na ruke: [Odgovorno lice]

Telefon: 1/310/823-9358

Faks: 1/310/823-8649

E-pošta: [____@icann.org]

Ukoliko se obaveštenje šalje [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD], treba ga adresirati na:

[Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] [vrsta i nadležnost organizacije]

[Adresa za kurirsku dostavu]

[Poštanska adresa]

Na ruke: [kontakt osoba]

Telefon: [broj telefona]

Faks: [broj faksa]

E-pošta: [adresa e-pošte]

N. Ceo ugovor. Ova Dokumentacija o odgovornosti sadrži ceo ugovor između strana, a u vezi sa predmetom sadržanim u Dokumentaciji. Nijedna varijacija ove Dokumentacije o odgovornosti neće biti obavezujuća osim ukoliko je u pisanom obliku i ukoliko je ne potpišu obe strane.

[Potpis predsednika ICANN-a] [Potpis predstavnika Organizacije sponzora za IDN ccTLD]

Predlog pisma ICANN-a za rukovodioca IDN ccTLD domena

[Memorandum ICANN-a]

[datum]

[ime rukovodioca IDN ccTLD domena]

[adresa rukovodioca IDN ccTLD domena]

Poštovani [ ],

Ovo pismo navodi šta je ICANN saglasan da uradi da bi pokazao svoje opredeljenje za obezbeđivanje i poboljšavanje stabilnosti i interoperabilnosti sistema imenovanja domena na internetu (DNS). To je za zajedničku dobrobit [ime organizacije] i ICANN-a, kao i za dobrobit lokalne i globalne internet zajednice.

U tom cilju, ICANN preuzima sledeće obaveze prema [ime organizacije]:

ICANN će nastojati da:

- a) Održava stabilnu, bezbednu, zvaničnu i javno dostupnu bazu podataka sa relevantnim informacijama o [ ], delegiranom IDN ccTLD domenu, u skladu s javno dostupnim politikama i procedurama ICANN-a. Zvanična osnovna baza podataka sadržaće informacije za zvanične javne DNS servere za [ ], kontakt podatke za [ ], imenovani administrativni kontakt(e) i imenovani tehnički kontakt(e) o kojima je ICANN obavešten;
- b) Inicira, nakon obaveštenja dobijenog od strane [ime organizacije], promenu imena domena ili IP adrese (adresa) DNS servera za [ ] kao što je evidentirano u zvaničnim root podacima za [ ] u zvaničnoj root bazi podataka u skladu s javno dostupnim politikama i procedurama ICANN-a. Inicijalni zahtevi u vezi sa formatom i tehničkim zahtevima za takvu promenu definisani su u našim javno dostupnim politikama i procedurama;
- c) Objavljuje podatke koji se održavaju u zvaničnoj root bazi podataka o [ ] koji će uključiti bar imena [ime organizacije] kao sponzorske organizacije, administrativnog kontakta (kontakata), tehničkog kontakta (kontakata), kao i imena domena i IP adrese zvaničnih DNS servera za domen;
- d) Koordinira zvanični sistem root servera, kako bi se njime upravljalo i kako bi se održavao na stabilan i bezbedan način; i podržava proces koji naređuje zvaničnom sistemu root servera da objavljuje evidenciju o DNS resursima delegirajući delegirani IDN ccTLD [ ] DNS serverima zapisanim u zvaničnoj root bazi podataka i da obaveštava navedeni administrativni kontakt(e) i tehnički kontakt(e) o objavljenim promenama u DNS serverima za [ ].
- e) Održava zvaničnu evidenciju i prati protekle aktivnosti u vezi sa izmenama u [ ] delegiranju, kao i evidenciju vezanu za delegiranje i obaveštava [ime organizacije] o statusu zatražene promene u vezi sa [ ] u skladu s politikama, procedurama i formatom koji je ICANN učinio javno dostupnim;
- f) Obaveštava [ime organizacije] o eventualnim promenama podataka za kontaktiranje ICANN-a najkasnije sedam (7) dana nakon što te promene stupe na snagu, i
- g) U slučaju aktivnosti ili nedostatka aktivnosti koja stvara ozbiljnu zabrinutost u vezi sa stabilnošću, bezbednošću i interoperabilnošću sistema imenovanja domena na internetu (DNS) iz globalne perspektive ili neslaganja između ICANN-a i [ime organizacije] (u daljem tekstu „strane“) koje proističe iz obaveza sadržanih u ovoj razmeni pisama, bilo koja

strana može, obaveštavajući drugu stranu u pisanom obliku, tražiti zajedničko angažovanje. U tom slučaju, svaka strana će, u roku od 7 (sedam) kalendarskih dana od slanja obaveštenja u poruci e-pošte imenovati jednog izvršioca kao svog predstavnika u rešavanju spora. [Ime organizacije] može poslati obaveštenje na [adresa izvršioca@icann.org]. Imenovani predstavnik će, u roku od 2 (dva) radna dana od naimenovanja, učestvovati u konsultacijama, telefonski ili uživo, u pokušaju rešavanja spora u dobrom duhu. Ukoliko nisu u mogućnosti da razreše problem na prvom sastanku, naimenovani predstavnici će se sastati na dogovorenom mestu u roku od 7 (sedam) kalendarskih dana nakon tog inicijalnog sastanka i pokušati da u dobrom duhu postignu konačno rešenje problema. Vremenski raspored i postupak zajedničkog angažovanja mogu se izmeniti bilo kakvim povodom, ali jedino ukoliko obe strane pristanu na te izmene u pisanom obliku.

ICANN potvrđuje da je [.] IDN ccTLD izabran u [ime teritorije] [godina] godine i odobren među drugima od strane relevantnih javnih ustanova kao smislen opis imena teritorije. Potpisivanjem ovog pisma nikakva prava ili prednosti intelektualne svojine u gorepomenutom IDN ccTLD nizu znakova neće biti dodeljena izborom i delegiranjem IDN ccTLD domena.

ICANN potvrđuje da se [ime organizacije] obavezala da da očekivan ali ne i obavezan finansijski doprinos trošku poslovanja ICANN-a. ICANN ceni ovu finansijsku obavezu koja će mu pomoći da ispuni svoju misiju kao što je definisano u Odeljcima 1 i 2 pravilnika ICANN-a.

ICANN može da raskine svoje obaveze prema vama obaveštavajući vas o tome pisanim putem. U ovom slučaju, obaveze ICANN-a prema [ime organizacije] definisane ovim pismom će prestati. Međutim, ICANN potvrđuje svoju odgovornost da nastavi da ispunjava sve obaveze, uključujući i proces zajedničkog angažovanja kao što je opisano u stavu g), u onoj meri u kojoj je to u okviru moći ICANN-a i može se očekivati u razumnoj meri pod datim uslovima da bi se održala stabilnost i interoperabilnost DNS-a.

ICANN je saglasan da eventualno kršenje obaveze sadržane u ovom pismu, ispunjavanje ili neispunjavanje obaveza definisanih ovim pismom neće povući novčanu obavezu ICANN-a ili [ime organizacije]. Razmena pisama između ICANN-a i [ime organizacije] predstavlja celovit sporazum i sve obaveze obe strane.

ICANN se nada dugoj i uzajamno korisnoj saradnji sa [ime organizacije].

Iskreno,

Rod Bekstrom

Predsednik i izvršni direktor

Internet korporacija za dodeljena imena i brojeve

Predlog pisma rukovodioca IDN ccTLD domena za ICANN

Primalac: ICANN

4676 Admiralty Way, Suite 330

Marina del Rey, CA 90292-6601

USA

Ovo pismo navodi šta je [ime organizacije] saglasna da uradi da bi pokazala svoju predanost obezbeđivanju i poboljšavanju stabilnosti i interoperabilnosti sistema imenovanja domena na internetu (DNS) za zajedničku dobrobit [ime organizacije] i ICANN-a, kao i za dobrobit lokalne i globalne internet zajednice u evolutivnom smislu i na temelju ravnopravnog odnosa.

[Ime organizacije] potvrđuje da je ICANN subjekat odgovoran za održavanje stabilnosti i globalne interoperabilnosti korena DNS-a na način koji je u skladu s ICANN-ovom misijom i ključnim vrednostima kao što je iskazano u njegovim pravilnicima.

U tom cilju, [ime organizacije] se obavezuje ICANN-u kao što sledi u nastavku. [Ime organizacije] će nastaviti da:

- a) Generiše redovne izmene [.] zone podataka u skladu sarelevantnim standardima kao što je definisano u stavu c), odnosno u skladu s ograničenjima relevantnog nacionalnog zakona i javne nacionalne politike i unutar tih ograničenja.
- b) Uspostavlja, upravlja i održava zvanične DNS servere za [.] na stabilan i bezbedan način, adekvatan za razrešavanje imena u okviru [.] domena od strane korisnika interneta i u skladu sa relevantnim standardima kao što je definisano u stavu d), a u skladu sa ograničenjima relevantnog nacionalnog zakona i javne nacionalne politike i u okviru tih ograničenja.
- c) Registruje IDN domene u skladu s javno dostupnom politikom registracije [ime organizacije] koja se redovno usklađuje s relevantnim primenljivim standardima za IDN domene, kao što su IDNA protokol, kao i sa IDN smernicama koje se, s vremena na vreme, ažuriraju i objavljuju na veb stranicama ICANN-a, u skladu sa ograničenjima relevantnog primenljivog nacionalnog zakona i javne politike i unutar tih ograničenja. Ovo uključuje, ali se ne ograničava na, poštovanje dokumenata RFC 3490, 3491, 3492, 3454 i onih koji će ih naslediti.
- d) Relevantni primenljivi standardi su standardne ili trenutno najbolje prakse iz RFC dokumenata koje sponzorise Tehnička radna grupa za internet (Internet Engineering Task Force);
- e) Obaveštava ICANN, preko imenovane osobe za kontakt unutar ICANN-a, o:
  1. Eventualnim izmenama kontaktnih podataka administrativnog ili tehničkog kontakta (kontakata), i
  2. Eventualnim izmenama kontaktnih podataka administrativnog i/ili tehničkog kontakta o [.] u zvaničnoj root bazi podataka najkasnije sedam dana nakon što te promene stupe na snagu. Administrativni kontakt za [.] mora biti direktno povezan sa [IDN ccTLD] i mora se nalaziti na teritoriji [država ili teritorija] tokom čitavog perioda tokom koga vrši tu funkciju.

[Ime organizacije] je saglasna da za imena domena koja nisu registrovana od strane registranta domena ili za koje registrant domena nije podneo valjanu evidenciju (kao što je NS evidencija za navođenje u datoteci DNS zone ili im status ne dozvoljava da budu objavljeni u DNS-u), korišćenje DNS redirekcije i sintetizovanih DNS odgovora kao što je opisano u RFC 4592 ili bilo koje druge

metode, odnosno tehnologije za sintetizovanje evidencija o DNS resursima ili korišćenje redirekcije unutar DNS-a od strane registra, jeste zabranjeno. Drugim rečima, kada dobiju upit za takve domene, zvanični DNS serveri moraju da vrate odgovor „Pogrešno ime“ (odnosno NXDOMAIN), RCODE 3 kao što je opisano u RFC 1035 i povezanim RFC dokumentima. Ova odredba odnosi se na sve datoteke DNS zone na svim nivoima DNS stabla za koje [ime organizacije] (ili podružnica koja obezbeđuje usluge registracije) održava podatke, ugovara održavanje ili ostvaruje prihod od održavanja. [Drugom jezikom rečeno: [Ime organizacije] je saglasna da [.] IDN ccTLD neće koristiti DNS redirekciju i sintetizovane DNS odgovore.]

[Ime organizacije] će, na očekivanoj ali ne i obaveznoj osnovi, na godišnjem nivou dati svoj doprinos trošku poslovanja ICANN-a u visini 3% prihoda od registracije domena unutar [.] . Međutim, u slučaju da je u okviru [.] registrovano manje od 20.000 domena u toku bilo koje godine, [ime organizacije] će, na očekivanoj ali ne i obaveznoj osnovi, dati doprinos od 1% prihoda od registracije domena unutar [.] ili u slučaju da je registrovano između 20.000 i 50.000 domena unutar [.] za bilo koju godinu, [ime organizacije] će, na očekivanoj ali ne i obaveznoj osnovi, dati doprinos od 2% prihoda od registracije. Prihod od registracije će se obračunavati množenjem broja domena registrovanih u [.] s nadoknadom za registraciju prijavljenu od strane [ime organizacije] u lokalnoj valuti.

[Ime organizacije] je saglasna da može raskinuti svoje obaveze prema ICANN-u obaveštavajući ICANN o tome pisanim putem i ukoliko [ime organizacije] to učini, [ime organizacije] je saglasna da će njene obaveze prema ICANN-u definisane ovim pismom prestati. Međutim, [ime organizacije] potvrđuje da će nastaviti da ispunjava svoje obaveze uključujući i proces zajedničkog angažovanja kao što je opisano u nastavku, u onoj meri u kojoj je to u okviru moći [ime organizacije] i može se očekivati u razumnoj meri pod datim uslovima da bi se održala stabilnost i interoperabilnost DNS-a.

[Ime organizacije] je saglasna da će saradivati sa ICANN-om u slučaju aktivnosti ili nedostatka aktivnosti koja stvara ozbiljnu zabrinutost u vezi sa stabilnošću, bezbednošću i interoperabilnošću sistema imenovanja domena na internetu (DNS) iz globalne perspektive ili neslaganja između ICANN-a i [Organizacija koja upravlja IDN ccTLD domenom] (u daljem tekstu „strane“) koje proističe iz obaveza sadržanih u ovoj razmeni pisama. [Ime organizacije] je saglasna da bilo koja strana može, obaveštavajući drugu stranu u pisanom obliku, tražiti zajedničko angažovanje. U tom slučaju, svaka strana će, u roku od 7 (sedam) kalendarskih dana od slanja obaveštenja u poruci e-pošte imenovati jednog izvršioca kao svog predstavnika u rešavanju spora. ICANN može poslati obaveštenje na [adresa izvršioca@IDN ccTLD]. Imenovani predstavnici će, u roku od 2 (dva) radna dana od naimenovanja, učestvovati u konsultacijama, telefonskim ili uživo, u pokušaju razrešenja problema u dobrom duhu. Ukoliko nisu u mogućnosti da reše problem na prvom sastanku, naimenovani predstavnici će se sastati na dogovorenom mestu u roku od 7 (sedam) kalendarskih dana nakon tog inicijalnog sastanka i pokušati da u dobrom duhu postignu konačno razrešenje problema. Vremenski raspored i proces zajedničkog angažovanja mogu se izmeniti bilo kojim povodom, ali jedino ukoliko obe strane pristanu na te izmene u pisanom obliku.

[Ime organizacije] je saglasna da delegiranje IDN ccTLD domena ne daje pravo intelektualne svojine za [.] niz znakova.

[Ime organizacije] je saglasna da eventualno kršenje obaveza sadržanih u ovom pismu, ispunjavanje ili neispunjavanje obaveza definisanih ovim pismom neće povući novčanu obavezu bilo koje strane prema drugoj strani. Razmena pisama između ICANN-a i [Organizacija koja sponzorise IDN ccTLD] predstavlja celovit sporazum i sve obaveze obe strane.

[Ime organizacije] se nada dugoj i uzajamno korisnoj saradnji sa ICANN-om.

[Potpis]

Modul 8 – Struktura i model nadoknade

Ovaj modul sadrži opis strukture i modela nadoknade povezane s ubrzanim postupkom. ICANN je objavio sledeća tri dokumenta za diskusiju na sastanku koji je održao u Sidneju (od 22. do 26. juna 2009. godine).

- Nacrt uvođenja u vezi sa finansijskim doprinosima za podršku razvoja i raspoređivanja IDN ccTLD domena
- Analiza troškova za IDN ccTLD domene: Fokus na troškove razvoja programa i obrade
- Analiza rashoda ICANN-a: prema interesnim oblastima zainteresovanih strana

Za dodatne informacije pogledati <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track>.

Kombinovani, ovi dokumenti sugerišu da ICANN prima predložene (očekivane ali ne obavezne) nadoknade čiji su iznosi opisani u nastavku.

Septembra 2009. godine ICANN je iznova sproveo detaljnu analizu iznosa nadoknade za obradu imajući u vidu napredak u razvoju postupka ocenjivanja. Ponovljeno ocenjivanje je rezultiralo neznatno nižom nadoknadom (u granicama od 5%) – što je u okviru greške procene. Zato nadoknada za obradu nije promenjena.

Zajednica je izrazila različita mišljenja o ovoj temi.

Na osnovu detaljne finansijske analize, strukturu nadoknade ubrzanog postupka za IDN ccTLD čine:

- Unapred dogovorena i preporučena nadoknada za ocenjivanje IDN ccTLD domena, nezavisna od prihoda, u iznosu od 26.000 USD (zaokruženo).

Obaveštenje o nadoknadi za obradu biće poslato podnosiocu zahteva nakon prijema zahteva za IDN ccTLD. Nadoknada za obradu može se platiti u lokalnoj valuti.

Podnosioci zahteva koji nisu u mogućnosti da plate ovu nadoknadu mogu kontaktirati ICANN i tražiti izuzeće od plaćanja nadoknade.

Nadoknada za obradu može se platiti u lokalnoj valuti.

- Unapred dogovoren i preporučeni godišnji doprinos od 3% prihoda, koji se može platiti u lokalnoj valuti (1–2% za registre s nižim prihodima).

Godišnji doprinos je uključen kao očekivani godišnji doprinos u Dokumentaciji o odgovornosti i Razmeni pisama.

Godišnji doprinos će se zasnivati na izjavi organizacije koja upravlja IDN ccTLD domenom. ICANN neće zahtevati neophodne informacije koje se tiču prihoda.

Godišnji doprinos se može platiti u lokalnoj valuti.

Ukoliko registar želi da koristi drugačiji model (u odnosu na procentualni model vezan za prihod) koji dolazi do istog opšteg nivoa doprinosa, taj doprinos će biti dobrodošao ICANN-u. ICANN će obračunavati sve ccTLD doprinose i nastaviti da upoređuje ove doprinose sa troškovima podrške ccTLD domena.

Organizacije koje upravljaju IDN ccTLD domenima koje nisu u mogućnosti da plate ovu sumu mogu kontaktirati ICANN i tražiti izuzeće od plaćanja.

Nakon uspešne obrade zahteva za ubrzani postupak za IDN, počće standardna procedura

delegiranja kako nalaže IANA. Za ovu uslugu se ne plaća nikakva nadoknada. Troškovi delegiranja koje ima IANA nisu uključeni u troškove obrade zahteva za IDN ccTLD.

Detaljan pregled troškova koji se očekuju u različitim fazama ocene zahteva za IDN niz znakova je uključen u Dodatak 1 za Modul 8.

Dodatak 1 za Modul 8

Dodatak 1: Detaljan pregled troškova pri obradi zahteva za ubrzani postupak za IDN ccTLD.

Zadaci	Verovatnoća	Opis koraka	Komentari	Ukupno sati	Interni troškovi po zahtevu (USD)	Ukupni promenljivi troškovi (USD)	Ukupni fiksni troškovi (USD)
1	100%	Podnošenje zahteva	Nekim zahtevima će biti potrebna pomoć u pripremi dokumentacije pre podnošenja	40	4120	4120	
2	100%	Verifikovanje kompletnosti zahteva	Samo interno osoblje. Očekuje se da će većina zahteva biti u redu. Ovo obuhvata i brzu tehničku proveru.	10	1030	1030	
3	100%	Postupak lingvističkog verifikovanja	Samo interno osoblje.	10	1030	1030	
4	100%	Ocenjivanje DNS stabilnosti	Troškovi Panela DNS stabilnosti su fiksni za dve godine rada. Potpisan je ugovor s konsultantskom grupom Interisle.	20	2060	2060	200.000
5	100%	Objavljivanje niza znakova	Samo interno osoblje.	10	1030	1030	
6	100%	Tekuća IT podrška	Stalna IT podrška ekvivalentna 1/4 punog radnog vremena.				50.000
7	100%	Tekuća pravna podrška	Pravna podrška				200.000
8	100%	Tekuća komunikaciona podrška	Podrška za komunikacije i izveštavanje				100.000
9	100%	Ostali troškovi podrške	Prevođenja, tumačenja, objavljivanja				50.000
				90	9270	9270	600.000
Ukupni troškovi							1.063.500
Očekivan broj zahteva							50
Trošak po zahtevu							21.270
Nepredviđeni izdaci (20%)							4.254
Ukupna nadoknada obrade po zahtevu							25.524

Pregled troškova pri obradi zahteva za ubrzani postupak za IDN ccTLD.

Modul 9 – Preispitivanje i revizija

Ovaj modul sadrži opis preispitivanja ubrzanog postupka za IDN ccTLD. Mada se uvođenje IDN TLD domena u DNS u ograničenom obimu u vreme pokretanja ubrzanog postupka za IDN ccTLD smatralo bezbednim, istovremeno se predviđalo da će nekoliko oblasti koje se odnose na IDN-ove i posebno na IDN TLD domene nastaviti da se razvija.

Shodno tome, ustanovljen je proces preispitivanja ovog postupka.

Jedan primer mogućeg rezultata preispitivanja može biti uključivanje postupka za delegiranje željenih varijanti IDN TLD domena rezervisanih za potrebe ubrzanog postupka.

Plan preispitivanja

Preispitivanje će se obavljati najmanje jednom godišnje i započinjaće najavom ICANN-a, u kojoj će se od zajednice tražiti povratna informacija o svim elementima postupka.

ICANN će pregledati primljene informacije. Na osnovu tih povratnih informacija, biće razvijen preporučeni pristup reviziji koji će potom biti ponuđen na javnu raspravu. Ažurirani predlog će se objaviti nakon primanja komentara iz drugog kruga javne rasprave.

Ažurirani predlog će biti dostavljen na razmatranje Upravnom odboru ICANN-a.

Nakon što Upravni odbor predloženim izmenama dâ pozitivnu ocenu, one će biti uvedene. Svi zahtevi u postupku ocenjivanja u trenutku objavljivanja predloženih izmena biće završeni prema zahtevima u postojećem ubrzanom postupku za IDN ccTLD domene. Izuzeci od ovog pristupa uključivaće sve mere koje se preduzimaju za rešavanje prepoznatih problema bezbednosti i stabilnosti.

Pored toga, prepoznati problemi bezbednosti i stabilnosti mogu izazvati češće preglede nego što je predviđeno godišnjim ciklusom.

Modul 10 – Ostale informacije

Jedna od najznačajnijih inovacija na internetu od njegovog postanka biće uvođenje internacionalizovanog imena domena najvišeg nivoa (IDN TLD). Ovi IDN TLD domeni će ponuditi mnoštvo novih mogućnosti i pogodnosti za korisnike interneta širom sveta tako što će im omogućiti da ustanove i koriste domene na maternjim jezicima i pismima.

O IDN domenima se godinama raspravljalo u ICANN zajednici. U početku je razvoj bio fokusiran na omogućavanje uvođenja IDN domena kao registracija u okviru postojećih domena najvišeg nivoa (TLD), ali se tokom protekle godine fokus premestio na proširivanje repertoara znakova dostupnih za upotrebu u nizovima znakova najvišeg nivoa.

Tokom proteklih godina o uvođenju IDN gTLD domena se raspravljalo u kontekstu i u okviru [Novog gTLD programa](#).

Formalne konsultacije i diskusije o uvođenju IDN ccTLD domena³ započeo je [Upravni odbor ICAAN-a](#) na sastanku u Sao Paulu (decembra 2006. godine). Organizacija za podršku imena kodova država (ccNSO) i vladin savetodavni komitet (GAC) pozvane su na saradnju, u dogovoru s relevantnom tehničkom zajednicom, da bi se napravio Dokument o načinu izbora IDN ccTLD domena povezanih s dvoslovnim kôdovima opisanim u standardu ISO 3166-1.

ccNSO i GAC su formirali zajedničku IDN Radnu grupu (IDNC RG) koja je u junu 2007. godine objavila i podnela Upravnom odboru ICANN-a spisak problema koji bi se mogli pojaviti s uvođenjem IDN ccTLD domena.

Konsultacije i diskusije IDN Radne grupe pokazale su da neke države i teritorije očigledno imaju nedvosmislenu potrebu za IDN ccTLD domenima. Ovo saznanje je iniciralo diskusiju o tome što je neophodno za privremeni pristup IDN ccTLD domenima da bi se zadovoljili kratkoročni zahtevi i da bi se steklo iskustvo sa načinom izbora i autorizovanja takvih TLD domena koji mogu uneti nove momente u politiku razvoja. Upravni odbor ICANN-a zahtevao je od ICANN zajednice, uključujući Organizaciju za podršku generičkih imena (GNSO), ccNSO, GAC i At-Large Advisory Committee (ALAC), da zajednički istraže i privremeni i krajnji pristup IDN ccTLD domenima i da Upravnom odboru predlože kurs delovanja ([ICANN sastanak, San Huan, jun 2007. godine](#)).

Sledeći preporuke ccNSO Saveta i široku podršku ICANN zajednice, uključujući GAC, GNSO i ALAC, Upravni odbor ICANN-a je zatražio od predsedavajućih ALAC-a, ccNSO-a, GAC-a i GNSO-a da sastave IDNC Radnu grupu, imenuju i postave njene članove i započnu rad u skladu s njenom [Poveljom](#), što je pre moguće.

IDNC Radna grupa je dobila zadatak da predloži mehanizme za uvođenje ograničenog broja nespornih IDN ccTLD domena, u vezi sa dvoslovnim kôdovima standarda ISO 3166-1, da zadovolji kratkoročne zahteve dok se razvija celovita politika.

Na sastanku ICANN-a u Parizu (juna 2008. godine) IDNC Radna grupa je podnela svoj Konačni izveštaj Upravnom odboru, uključujući GAC i ccNSO stavove o predloženoj metodologiji.

Na sastanku u Parizu Upravni odbor je doneo dve odluke:

(2008.06.26.04) Odlučeno je da se Upravni odbor zahvali članovima IDNC Radne Grupe za blagovremeno ispunjavanje svog zadatka.

(2008.06.26.05) Odlučeno je da Upravni odbor naloži zaposlenima da: (1) objave Konačni izveštaj IDNC Radne grupe da bi bio javno komentaran; (2) započnu posao na pitanjima

---

³ Skraćeni termin „IDN ccTLD domeni“ odnosi se na nove domene najvišeg nivoa povezane sa stavkama u spisku ISO 3166-1

uvođenja u konsultacijama s relevantnim zainteresovanim grupama; i (3) Upravnom odboru podnesu detaljan izveštaj o uvođenju, uključujući i spisak eventualnih nerešenih problema, pre sastanka Upravnog odbora u Kairu novembra 2008. godine.

Zatim je ICANN stavio Konačni izveštaj IDNC Radne grupe na javnu raspravu i započeo uvođenje kao što je predloženo. Nakon perioda u kome je javnost mogla da komentariše, ICANN je objavio objedinjeni pregled primljenih komentara i dokument koji sadrži razmatranja zaposlenih o primljenim komentarima. Tokom planiranja uvođenja, ICANN je takođe dostavio pisma relevantnim javnim ustanovama i rukovodiocima ccTLD domena da bi zatražio informacije o njihovoj zainteresovanosti da učestvuju u ubrzanom postupku.

Ovaj dokument je dobio naziv Predloženi konačni plan uvođenja.

Inicijalni nacrt i prva revizija Plana uvođenja objavljeni su pre sastanka koji je ICANN održao u Kairu, u Egiptu, od 1. do 7. novembra 2008. godine, i odmah nakon sastanka, druga revizija je objavljena pre ICANN-ovog sastanka u Meksiko Sitiju, Meksiko, održanom od 1. do 6. marta 2009. godine, a treća verzija je objavljena pre ICANN-ovog sastanka u Sidneju, održanom od 22. do 26. juna 2009. godine.

Pripremajući ovaj poslednji predloženi plan, ICANN je uzeo u razmatranje komentare na prethodne verzije, posebno javne komentare i informacije dobijene na sastancima kao što su gore navedeni sastanci ICANN-a u Kairu, Meksiko Sitiju i Sidneju.

Analize dobijenih komentara objavljene su u odvojenim dokumentima.

Predloženi Konačni plan uvođenja objavljen je za javnu upotrebu i za razmatranje Upravnog odbora ICANN-a tokom ICANN-ovog sastanka u Koreji (Seul, od 26. do 30. oktobra 2009. godine).

Ovo je odgovor na odluku koju je Upravni odbor ICANN-a doneo na sastanku u Meksiko Sitiju, Meksiko:

(2009.03.06.03) Odlučeno je da Upravni odbor zahvali ICANN zajednici za dosadašnji rad i ohrabri nastavak tog rada tako da Upravni odbor može završiti i razmotriti plan uvođenja najkasnije pre svog godišnjeg sastanka 2009. godine.

Potpuni pregled aktivnosti i hiperveze koji se pozivaju na materijale u vezi s ubrzanim procesom za IDN ccTLD i njegovo uvođenje mogu se videti na adresi <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>.

Rečnik IDN termina korišćen u ovom dokumentu dostupan je na adresi <http://www.icann.org/en/topics/idn/idn-glossary.htm>.